

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

II СЕМЕСТР

РОЗДІЛ 2. ОКЕАНИ ТА МАТЕРИКИ

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКУ 1 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)

УРОКУ 1 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Материки, океани та частини світу на географічних картах
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Людина і світ. Природа
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Я пізнаю природу
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Див. навчальну програму або КТП до підручника
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Див. навчальну програму або КТП до підручника
4	Навчальна діяльність	Робота з різними видами карт
5	Мета уроку	Закріпити знання про карту півкуль, учити учнів користуватися картою; формувати вміння позначати материки й океани на контурній карті; розвивати вміння порівнювати, аналізувати й узагальнювати отриману інформацію, просторові уявлення, кругозір, вміння працювати в групах; розвивати мовлення, мислення; виховувати взаємоповагу, інтерес до географії, бажання охороняти нашу планету
6	Завдання уроку	Ознайомити з поняттями «материки» й «океани», з їхнім розміщенням на глобусі й карті світу, вчити визначати частини світу, материки, океани; вчити підбирати стійкі асоціації до нових понять; досліджувати відмінності, створити мейкер-модель карти світу
7	Міжпредметні зв'язки	Мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі
8	Ключові компетентності	Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність
9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (зазначити джерела)	1) Материки, океани і частини світу на географічних картах. Навчальне відео https://www.youtube.com/watch?v=dQtOr3kHf-Y 2) Материки та океани. Відео для дітей https://www.youtube.com/watch?v=XZbveaGUKsM 3) Найцікавіші факти про океани https://www.youtube.com/watch?v=dIsXx87JZ_I
1. 2. 3. 		
10	Матеріали та обладнання	Глобус, фізична карта півкуль, атласи

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	1. «Асоціативний куц» (учні працюють у трьох групах. Учитель фіксує відповіді).	1. Дібрати асоціації до понять <i>материк, частина світу, океан</i> .
		2. Перегляд відео	2. Робота в групах (після перегляду відеоматеріалу): досліджують відмінності між термінами <i>частина світу</i> і <i>материк</i> .
2	Основна	1. Практична робота з контурною картою. 2. Робота в зошиті (с. 1, завдання 3). 3. Створити модель карти світу. 4. Синквейн «Карта». 5. Гра «Збираємось у подорож». 6. Робота з підручником	1. На контурній карті світу підписують назви материків, океанів. 2. Заповнюють таблицю в зошиті. 3. Створюють модель карти світу. 4. Складають синквейн «Карта» <i>Карта</i> <i>Пласка, географічна</i> <i>Зображує, масштабує, орієнтує</i> <i>Дає уявлення про розміщення географічних об'єктів на площині</i> <i>Картографія</i> 5. Робота в групах. Обирають зображення речей, які потрібно узяти в подорож на один з материків (кожна група обирає материк і речі, аргументуючи свій вибір). 6. Опрацювання тексту підручника «Материки, океани та частини світу на географічних картах» (с. 3)
3	Підсумкова	1. Гра «Третій зайвий» 2. Рефлексія «Аргументація власної відповіді»	1. Вилучають зайве слово: Тихий, Азія, Індійський. (<i>Океани</i>) Європа, Азія, Південна Америка. (<i>Частини світу</i>) Євразія, Північна Америка, Америка. (<i>Материки</i>) 2. Закінчують речення: <i>На уроці я працював... бо... Протягом уроку я...</i> <i>Своєю роботою на уроці я... Мій настрій...</i> <i>Урок здався мені... Матеріал уроку був для мене...</i>
4	Домашнє завдання	Скласти розповідь на тему: «На якому матеріку ви хотіли б побувати»	

ПРИРОДА ГОЛУБОЇ ПЛАНЕТИ

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКУ 2 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)

УРОКУ 5 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Підводний світ Тихого океану
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Природа
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Я пізнаю природу. Я у природі. Я у рукотворному світі
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Див. навчальну програму або КТП до підручника

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Див. навчальну програму або КТП до підручника
4	Навчальна діяльність	Проведення словникової роботи; складання повідомлення про Тихий океан з використанням різних джерел інформації
5	Мета уроку	Продовжувати формувати уявлення про Світовий океан, ознайомити з особливостями природи Тихого океану, висвітлити значення океану, використання його багатств людиною; формувати вміння логічно міркувати, чітко висловлювати свою думку, узгоджено працювати в групах; виховувати спостережливість, захоплення неповторністю і величчю природи; формувати в учнів емоційно-ціннісне ставлення до природи, сприяти позитивному ставленню до навчання через створення комфортної психологічної атмосфери та ситуації успіху
6	Завдання уроку	Дослідити походження назви <i>Тихий океан</i> ; словникова робота; залучити учнів до виконання різноманітних завдань дослідницького характеру
7	Міжпредметні зв'язки	Мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі
8	Ключові компетентності	Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність
9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (зазначити джерела)	1) Підводний світ Тихого океану https://www.youtube.com/watch?v=5R1ufJGYNU0 2) Природа океанів. Тихий океан. Навчальне відео. https://www.youtube.com/watch?v=2VIWhChO64E 3) «Географія-малятко» тітоньки Софи – Тихий океан youtube.com/watch?v=F6wiokevuoU
1. 2. 3. 		
10	Матеріали та обладнання	Глобус, фізична карта півкуль, атласи

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	1. Прийом «Відтермінована відгадка» Вчитель розповідає про першу навколосвітню подорож Фернана Магеллана у 1519–1522 роках, яка тривала 1081 день. Саме він першим з європейців перетнув Тихий океан від Вогняної Землі до Філіппінських островів, жодного разу не зустрівши на своєму шляху шторму	1. Висувають припущення, чому океан має таку назву. Досліджують походження назви Тихого океану
2	Основна	1. «Калейдоскоп думок». 2. Словничок.	1. Висловлюють власні міркування щодо поняття <i>підводний світ</i> . 2. Пояснюють значення слів <i>дайвінг, акваланг, батискаф, океанаріум</i> .

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

		3–4. Робота в групах. Практична робота з картою. 5. Робота з підручником	3–4. Використовуючи карту, підручник, інші джерела інформації, готують повідомлення у групах (рослинний світ Тихого океану, тваринний світ Тихого океану, господарське значення природи Тихого океану). 5. Складають ланцюг живлення, який можна спостерігати в Тихому океані
3	Підсумкова	1. Складання пам'ятки щодо збереження природи океанів. 2. Рефлексія «Продовжте речення»	1. Колективно складають пам'ятку щодо збереження природи океанів. Висловлені пропозиції вчитель записує. 2. Продовжують речення (за вибором): – <i>Сьогодні я дізнався/ дізналася</i> – <i>Я вважаю, що...</i>
4	Домашнє завдання	Робота в зошиті. Завдання 5	

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКУ 4 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)
УРОКУ 7 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Чим цікавий Атлантичний океан
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Природа. Людина і природа
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Я пізнаю природу. Я у природі. Я у рукотворному світі
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
4	Навчальна діяльність	Робота з ілюстраціями, фізичною картою півкуль (шкільним атласом); пошук та підготовка інформації з додаткових джерел про версії походження назви Атлантичного океану; пошук інформації про Всесвітній день океанів
5	Мета уроку	Сформувати в учнів уявлення про особливості Атлантичного океану; продовжити навчати читати карту та працювати з нею; учити створювати презентації, розповідати про природу океанів, виступати перед класом з підготовленою інформацією; виховувати бережливе ставлення до природи та екології
6	Завдання уроку	Формувати уявлення про Атлантичний океан, удосконалювати навички роботи з фізичною картою півкуль (шкільним атласом), додатковими джерелами інформації
7	Міжпредметні зв'язки	Мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі
8	Ключові компетентності	<i>Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність</i>
9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (зазначити джерела)	1) Атлантичний океан. Навчальне відео https://www.youtube.com/watch?v=OzFO76MAdxE 2) Атлантичний океан https://www.youtube.com/watch?v=NqT6fWztYno

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

1. 2. 		
10	Матеріали та обладнання	Глобус, фізична карта півкуль (шкільні атласи), контурні карти, картки для вправи «Установіть відповідність»

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	1. Гра «Гарячий стілець» 2. Перегляд відео. 3. Вправа «Установіть відповідність» (робота в парах). Рефлексія	1. Учитель зачитує твердження: <i>Чи вірите ви в те, що...</i> – океани – це величезні ділянки води, що оточують материки й острови? – вода в океані не солона? – на Землі існує чотири океани? – Тихий океан – найменший? Якщо учні вважають їх правильними, то залишаються сидіти на своїх місцях, якщо ні, то підводяться. 2. Переглянувши відео, розповідають про походження назви <i>Атлантичний океан</i> . 3. Працюють у парах: добирають картки з назвами рослинного і тваринного світу Тихого та Атлантичного океанів. Порівнюють, яку відповідність було встановити легше, що відчували, коли виконували завдання без попередньо отриманої інформації; як домовлялись у парі
2	Основна	1. Практична робота з картою півкуль. 2. Робота з підручником 3. Робота в зошиті (с. 7, завдання 3) 4. Метод «Обери позицію»	1. За картою півкуль установлюють, де знаходиться Атлантичний океан, визначають материки, які він омиває, знаходять Гренландію, Північне море, Мексиканську та Гвінейську затоки. 2. Читають параграф підручника і перевіряють завдання «Установіть відповідність» 3. Виконують завдання в зошиті. 4. Дискусія на тему: «Чи становлять загрозу для тваринного світу Атлантичного океану вилов риби та промисел інших морських тварин?»
3	Підсумкова	1. Метод «Прес» 2. Рефлексія	1. За допомогою методу «Прес» висловлюють власну позицію щодо охорони Атлантичного океану. 2. Продовжують речення (за вибором): – <i>Для мене стало новим...</i> – <i>Тепер я зможу...</i>
4	Домашнє завдання	Використовуючи різні джерела інформації, дізнатися, коли відзначають Всесвітній день океанів. Підготувати коротке повідомлення або презентацію про нього	

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКУ 5 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)

УРОКУ 8 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Які тасмниці приховує Північний Льодовитий океан
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Природа. Людина і природа
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Я пізнаю природу. Я у природі. Я у рукотворному світі
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
4	Навчальна діяльність	Робота в групах, командах, спрямована на опанування нового матеріалу, заповнення таблиць, складання програми «Як допомогти океану позбутися небезпечного для його мешканців сміття?»
5	Мета уроку	Сформувати уявлення про особливості географічного положення Північного Льодовитого океану, про історію дослідження, особливості клімату та органічного світу, а також екологічні проблеми океану; сприяти виявленню учнями відмінностей у природі океанів; удосконалити навички роботи з картами; розвивати уміння працювати в малих групах; виховувати бережливе ставлення до природи
6	Завдання уроку	Підготувати повідомлення про тварин, що пристосувалися до умов життя в Арктиці; досліджувати ланцюги живлення, які можна спостерігати в Північному Льодовитому океані, складати екологічні програми; працювати з картами, таблицями
7	Міжпредметні зв'язки	Мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі
8	Ключові компетентності	<i>Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність</i>
9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (зазначити джерела)	1) Північний Льодовитий океан. Навчальне відео https://www.youtube.com/watch?v=sIPdMrkGBOW 2) Північний Льодовитий океан https://www.youtube.com/watch?v=QGmanX55Alk
1. 2. 		
10	Матеріали та обладнання	Глобус, фізична карта півкуль, атласи

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	1. «Асоціативний куц»: учитель фіксує відповіді дітей 2. Бесіда на тему: «Чи існує життя в Північному Льодовитому океані?» 3. Перегляд відео	1. Перелічують асоціації до назви <i>Північний Льодовитий океан</i> . 2. Висловлюють власні думки з приводу того, чи існує життя в Північному Льодовитому океані. 3. Після перегляду відео працюють з таблицею (індивідуально), у якій про Північний Льодовитий океан зазначають таке: географічне положення; клімат; тваринний світ; корисні копалини; господарська діяльність
2	Основна	1. Робота з підручником. 2. Практична робота з контурною картою.	1. Прочитавши параграф підручника, об'єднуються у групи, заповнюють таблицю (де розміщений, які материки омиває, погодні умови, тваринний світ), презентують. 2. На контурній карті підписують материки, які омивають води Північного Льодовитого океану, та острів Гренландія.
		3. Робота в зошиті (с. 9, завдання 4). 4. Змагання команд: у формі естафети (завдання 2)	3. Складають ланцюг живлення, який можна спостерігати в Північному Льодовитому океані. 4. Об'єднуються у дві команди. Завдання: на дошці швидко написати якомога більше слів з префіксом <i>най-</i> , які характеризують Північний Льодовитий океан
3	Підсумкова	1. Робота в групах 2. Рефлексія: метод «ДРІД»	1. Кожна група складає програму «Як допомогти океану позбутися небезпечного для його мешканців сміття?» 2. За схемою висловлюють власні думки, відчуття. Д – досвід (<i>що робили, що запам'ятали</i>) Р – рефлексія (<i>які відчуття, реакція</i>) І – інформація (<i>яку інформацію отримали, які висновки зробили</i>) Д – дія (<i>як будете діяти в майбутньому</i>)
4	Домашнє завдання	Ознайомившись з природними умовами Арктики, скласти поради полярникам, які вперше збираються в експедицію на Північний полюс	

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКУ 6 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)

УРОКУ 12 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Що приховують глибини Індійського океану
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Людина у суспільстві. Людина і світ. Природа. Людина і природа
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Я пізнаю природу. Я у природі. Я у рукотворному світі
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

4	Навчальна діяльність	Практична робота з картою, заповнення «Концептуальної таблиці»
5	Мета уроку	Визначити географічне положення та кордони Індійського океану, порівняти географічне положення Індійського з іншими океанами; розвивати уміння збирати й узагальнювати інформацію, робити висновки
6	Завдання уроку	Досліджувати ланцюги живлення, які можна спостерігати в Індійському океані. Підготувати інформацію про один з видів риб Індійського океану. Удосконалювати роботу з контурними картами, атласом, підручником та додатковою літературою. Здійснити віртуальну мандрівку до країн на узбережжі Індійського океану
7	Міжпредметні зв'язки	Мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі.
8	Ключові компетентності	<i>Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність</i>
9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (зазначити джерела)	1) Що приховують глибини Індійського океану? https://www.bbc.com/ukrainian/multimedia/2011/12/111125_ocean_creatures_video_ag 2) Індійський океан. Навчальне відео https://www.youtube.com/watch?v=9xv-ts4gczY
1. 2. 		
10	Матеріали та обладнання	Глобус, фізична карта півкуль, атласи

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	1. Метод «Незакінчені речення» 2. Прийом «Здивуй»	1. Закінчити речення: <i>Найбільший океан...</i> <i>Найменший океан...</i> <i>Океан, названий на честь міфічного героя...</i> <i>Найхолодніший океан...</i> <i>Найглибший океан...</i> <i>Океан, який не підтверджує своєї назви...</i> <i>Океан, що розділяє Африку та Австралію...</i> 2. Слухають повідомлення про гігантську сейшельську черепаху Сім фактів про ската манта
			
2	Основна	1. Прийом «Мозковий штурм». 2. Практична робота з картою.	1. Висловлюють власні припущення щодо походження назви океану; чому вода в Індійському океані тепла; чому найхолоднішими є води на півдні Індійського океану? 2. Визначають за картою півкуль, які материки й частини світу омиває Індійський океан, острови Індійського океану; на контурній карті півкуль підписують назви материків, які він омиває.

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

		3. Робота з підручником. 4. Робота в зошиті (с. 10, завдання 2)	3. Опрацювавши параграф підручника, працюють у групах: 1 група складає схему «Господарська діяльність в Індійському океані». 2 група складає перелік корисних копалин Індійського океану. 3 група працює над питанням: «Уявіть, що вашому класу запропонували відпочинок на узбережжі Індійського океану». За допомогою політичної карти група вибирає країну для мандрівки. Обґрунтовує свій вибір. 4. У робочому зошиті складають ланцюг живлення, який можна спостерігати в Індійському океані
3	Підсумкова	1. Метод «Концептуальна таблиця»	1. Заповнюють «Концептуальну таблицю» (схарактеризувати Індійський океан за такими ознаками: площа; береги яких материків омиває; клімат; тваринний світ; рослинний світ; корисні копалини; господарська діяльність)
4	Домашнє завдання	Підготувати повідомлення про один з видів риб Індійського океану	

ПРИРОДА МАТЕРИКІВ

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКУ 7 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)

УРОКУ 13 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Євразія – найбільший материк
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Природа. Людина і природа. Людина і світ
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Я пізнаю природу
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Див. навчальну програму або КТП до підручника
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Див. навчальну програму або КТП до підручника
4	Навчальна діяльність	Відпрацювання навичок роботи з різними видами карт
5	Мета уроку	Розширити та збагатити знання учнів про найбільший материк планети і найвищу точку Землі; розвивати просторову уяву, мовлення учнів, пам'ять, уміння працювати з картою; виховувати пізнавальний інтерес. Розвивати навички групової роботи; формувати стратегії розвитку критичного мислення; продовжити виховувати любов до природи
6	Завдання уроку	Робота з ілюстраціями, фізичною картою півкуль (атласом). Пошук та підготовка інформації з додаткових джерел про кількість населення європейських країн
7	Міжпредметні зв'язки	Мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі
8	Ключові компетентності	Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (вказати джерела)	1) Євразія – найбільший материк. Навчальне відео https://www.youtube.com/watch?v=e3SDpz4SlXU 2) Євразія – найбільший материк https://www.youtube.com/watch?v=T8twj3uN4QQ
1. 2. 		
10	Матеріали та обладнання	Глобус, фізична карта півкуль, атласи

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	1. Оголошення теми уроку: «Євразія – найбільший материк». 2. Таблиця «Знаю/Хочу дізнатися/Дізналася/-вся»	1. Аналізують, від яких слів утворилося слово «Євразія». 2. Заповнюють таблицю «Знаю/Хочу дізнатися/Дізналася/-вся»
2	Основна	1. Робота за підручником: ознайомлення з материком Євразія 2. Робота з картою 3. Перегляд відео та підготовка інформації з додаткових джерел про кількість населення європейських країн	1. Читають текст підручника. 2. Використовуючи текст підручника та атлас, позначають на контурній карті Євразії межу між Європою і Азією, Уральські гори, Каспійське море, озеро Байкал, Україну та Китай. 3. Переглядають відео, обговорюють
3	Підсумкова	1. Рефлексія «Зелений, жовтий, червоний»	1. На аркуші паперу поставити позначку відповідного кольору: – зеленого: <i>Я розумію. Можу це зробити самостійно і пояснити іншим.</i> – жовтого: <i>Мені потрібно трохи більше пояснень.</i> – червоного: <i>Не розумію</i>
4	Домашнє завдання	Виконати завдання 3 в робочому зошиті	

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКУ 11 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)
УРОКУ 20 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Які рослини та тварини мешкають на материк Євразія
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Природа. Людина і природа. Людина і світ
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Я пізнаю природу. Я у природі

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Див. навчальну програму або КТП до підручника
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Див. навчальну програму або КТП до підручника
4	Навчальна діяльність	Дослідження рослинного і тваринного світу природних зон Євразії; опис лісів своєї місцевості; виконання завдань з розвитку критичного мислення; робота з текстами
5	Мета уроку	Ознайомити учнів з рослинним і тваринним світом Євразії; розвивати зв'язне мовлення, мислення, вчити складати розповіді про природу материків і океанів; вчити виступати перед класом з підготовленою інформацією; виховувати пізнавальний інтерес, любов до рідного краю та бережне ставлення до рослинного і тваринного світу
6	Завдання уроку	Схарактеризувати природні зони Євразії, ознайомити з їх тваринним і рослинним світом
7	Міжпредметні зв'язки	Мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі
8	Ключові компетентності	Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність
9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (зазначити джерела)	1) Рослинний і тваринний світ Євразії. Ч. 1 Арктичні пустелі та тундра https://www.youtube.com/watch?v=ysFXTXaU5zY 2) Рослинний і тваринний світ Євразії. Ч. 2 Тайга, мішані та листяні ліси, тропічні ліси, степи, пустелі https://www.youtube.com/watch?v=g76mvHYrwuw 3) Тварини Євразії https://www.youtube.com/watch?v=OtYa1HNBGKK4
1. 2. 3. 		
10	Матеріали та обладнання	Глобус, фізична карта півкуль, атласи

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	1. Повторення вивченого матеріалу. Гра «Ерудит» 2. Робота в зошиті (с. 14, завдання 1, 2, 3). 3. Робота в групах	1. Повторюють вивчений матеріал, відповідаючи на запитання: – Який материк не має річок? (<i>Антарктида</i>). – Назвіть найменший материк. (<i>Австралія</i>). – Який материк називають «Полюсом спеки»? (<i>Африка</i>). – Назвіть найбільший материк. (<i>Євразія</i>). – Які гори поділяють Європу і Азію? (<i>Уральські</i>). – Який острів найбільший? (<i>Гренландія</i>). – Який материк називають «Полюсом холоду»? (<i>Антарктида</i>). – У якій частині Євразії знаходиться Україна? (<i>У Європі</i>). 2. Виконують завдання в зошиті. 3. Працюють у групах. Кожна група характеризує природну зону, заповнюючи таблицю: «Розташування, рослинний і тваринний світ»

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

2	Основна	1. Прийом «Плакат думок». Робота в групах. 2. Робота в зошиті	1. У кожній групі – плакат, фломастери, кольорові ручки. Групи читають текст, запропонований учителем (чи розглядають зображення), потім записують питання, коментарі, зауваження до матеріалу. Школярі ознайомлюються з плакатами інших груп, роблять свої замітки, коментують написане. Плакат має наповнитися різними думками. 2. Описують ліс, який росте поблизу місця їхнього проживання, заповнюють таблицю в зошиті (с. 17, завдання 13)
3	Підсумкова	1. Вправа «Добери назву» 2. Рефлексія «Три-два-один»	1. Працюють у парах. Отримавши світлин рослин, тварин, пригадують або з'ясувають їхні назви, записують на аркушах. 2. У кінці уроку висловлюються з трьох позицій: три факти, які були новими, цікавими, несподіваними; два факти, які здалися нецікавими або вже відомі; один факт, який хотілося б вивчити детально
4	Домашнє завдання	Підготувати повідомлення про рослину або тварину, яка росте/мешкає тільки у Євразії	

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКУ 10 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)

УРОКУ 19 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Чому Африка – найспекотніший материк Землі
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Природа. Людина і природа. Людина і світ
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Я пізнаю природу
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
4	Навчальна діяльність	Робота з ілюстраціями, фізичною картою України. Колективне складання плану уроку, виготовлення лепбуків
5	Мета уроку	Ознайомити учнів з особливостями природи Африки; розвивати просторову уяву, вміння працювати з картою півкуль; формувати навички роботи в парі, вміння критично мислити, порівнювати, аналізувати; виховувати пізнавальний інтерес, спостережливість
6	Завдання уроку	Закріплювати вміння працювати з картами, удосконалювати практичні навички щодо виготовлення лепбуку
7	Міжпредметні зв'язки	Мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

8	Ключові компетентності	Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність
9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (зазначити джерела)	1) Африка – найспекотніший материк Землі https://www.youtube.com/watch?v=gLntdnMZRxI 2) Дослідження та освоєння Африки https://www.youtube.com/watch?v=bzbQAYpvWhg
1. 2. 		
10	Матеріали та обладнання	Глобус, карта півкуль, виставка енциклопедій, картки з географічними назвами, мультимедійна презентація

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	1. Повідомлення теми уроку. 2. Колективне складання плану уроку. 3. Прийом «Інтрига»: чи можна в Африці побачити сніг?	1. Слухають повідомлення вчителя: <i>«Це другий за величиною материк Землі. Майже посередині його перетинає екватор, тому це найспекотніший континент. Материк омивають води Атлантичного й Індійського океанів та Середземного моря»</i> . Учні повідомляють тему уроку. 2. Учні колективно складають план уроку, вчитель записує на дошці. 3. Відповідають на запитання в заключній частині уроку
2	Основна	1. Практична робота з картою. 2. Робота з підручником. 3. Робота в групах «Виготовлення лепбуку»	1. На фізичній карті півкуль знаходять материк Африка, порівнюють висоту найвищих точок Євразії та Африки. На контурній карті позначають океани та моря, які омивають материк, виконують завдання 2, 4 в зошиті. 2. Читають текст підручника і готують короткі відповіді до кожного пункту плану. 3. У групах виготовляють лепбуки: острів Мадагаскар, пустеля Сахара; гора Кіліманджаро
3	Підсумкова	1. Віртуальна мандрівка до Африки (аналіз клімату Африки). 2. Повернення до прийому «Інтрига»: чи можна в Африці побачити сніг?	1. Ознайомившись з інформацією про клімат Африки, обирають місце подорожі та «збирають» потрібні речі, предмети (можна запропонувати роздруковані картки із зображеннями). Об'єднуються у групи і домовляються, чії речі/ предмети важливіші для подорожі. 2. Висловлюють припущення, чи можна в Африці побачити сніг. Пояснюють, чому ні.
4	Домашнє завдання	Підготувати розповідь про заняття населення Африки сільським господарством	

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКУ 11 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)

УРОКУ 20 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Які рослини та тварини мешкають в Африці
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Природа. Людина і природа. Людина і світ
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Я пізнаю природу. Я у природі
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Див. навчальну програму або КТП до підручника
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Див. навчальну програму або КТП до підручника
4	Навчальна діяльність	Робота з ілюстраціями, фізичною картою світу (шкільним атласом), робота в групах, підготовка повідомлення про тваринний світ Африки
5	Мета уроку	Ознайомити учнів з особливостями природи Африки; рослинним і тваринним світом; розвивати просторову уяву, вміння працювати із фізичною картою півкуль; формувати навички роботи в парі, вміння критично мислити, порівнювати, аналізувати; виховувати пізнавальний інтерес, спостережливість
6	Завдання уроку	Удосконалювати навички роботи з додатковими джерелами інформації, уміння працювати самостійно
7	Міжпредметні зв'язки	Мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі
8	Ключові компетентності	Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність
9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (зазначити джерела)	1) Рослинний і тваринний світ Африки https://www.youtube.com/watch?v=NOVufgiOJ4E 2) Тварини Африки, їх голоси та звуки https://www.youtube.com/watch?v=FmfntL29iCM 3) Рослини та тварини Африки https://www.youtube.com/watch?v=GL0yX1EyoYQ
<p>1. 2. 3. </p>		
10	Матеріали та обладнання	Глобус, фізична карта півкуль, картки із зображенням тварин Африки

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	1. Повідомлення вчителя про урок-екскурсію в дику природу. 2. Очікування від уроку	1. З'ясовують, що означає слово <i>сафари</i> . 2. Обирають зображення тварини, яку вони будуть «фотографувати» під час екскурсії в дику природу, на наліпках пишуть очікувані результати, розміщують їх на дошці.

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

2	Основна	<p>1. Робота в групах.</p> <p>2. Використовуючи інформацію з підручника та інші джерела інформації, підготувати розповідь про тварину, яку обрали для «сафарі».</p> <p>3. Робота в зошиті (завдання 5).</p> <p>4. Закріплення вивченого матеріалу</p>	<p>1. Розглядають зображення тварин, розміщених на дошці, знаходять на карті територію, де вони водяться.</p> <p>2. Розповідь про тварин Африки.</p> <p>3. Самостійно виконують завдання в зошиті.</p> <p>4. Використовуючи матеріал підручника, відео, заповнюють у зошиті таблицю «Рослинний і тваринний світ Африки»</p>
3	Підсумкова	<p>1. Обрати правильне твердження.</p> <p>2. Рефлексія</p>	<p>Обирають правильну відповідь:</p> <p>1) Сахара – найменша пустеля планети. 2) Сахара – найпосушливіша пустеля планети. 3) Сахара – найбільша пустеля планети.</p> <p>1) Ніл – найповноводніша річка Африки. 2) Конго – найповноводніша річка планети. 3) Ніл – найдовша річка світу.</p> <p>1) Африка – найспекотніший континент. 2) Африка – найбільший континент. 3) Африка – найсухіший материк.</p> <p>2. Продовжують речення (за вибором):</p> <p>– Мене здивувало... – Я відчув/відчула... – Мені захотілося... – Я спробую...</p>
4	Домашнє завдання	Підготувати розповідь про екологічні проблеми Африки	

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКУ 13 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)

УРОКУ 22 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Природні умови Північної Америки
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Природа. Людина і природа. Людина і світ
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Я пізнаю природу
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
4	Навчальна діяльність	Ознайомлення з материком Північна Америка, дослідження походження назви, підготовка в групах повідомлень за опрацьованим матеріалом

5	Мета уроку	Ознайомити учнів із загальними відомостями про материк; формувати знання про географічне положення Північної Америки; поглибити та систематизувати знання про дослідження та освоєння материка; вдосконалити вміння та навички характеризувати географічне положення, природні умови, клімат, корисні копалини, водні ресурси, корінне населення Північної Америки; розвивати вміння виконувати способи раціональної навчальної діяльності: скласти опис об'єкта за типовим планом; виховувати пізнавальну активність, інтерес до вивчення теми, самостійність
6	Завдання уроку	Дослідження назв країн Північної Америки на карті світу. Порівняння природних умов та клімату, удосконалення навичок роботи з географічними картами. Розвиток умінь застосовувати здобуті знання на практиці, шукати інформацію. Формування інтересу до географії як науки
7	Міжпредметні зв'язки	Мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі
8	Ключові компетентності	<i>Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність</i>
9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (зазначити джерела)	1) Північна Америка. Електронний посібник https://www.arcgis.com/apps/MapJournal/index.html?appid=419f0a4bad3a4cd5bec4bc8145e2847d 2) Північна Америка. Відео для дітей https://www.youtube.com/watch?v=N815Sm277Pk 3) Цікаві факти про Північну Америку. Відео для дітей https://www.youtube.com/watch?v=DdXH9ozMCSBY 4) Історія дослідження Північної Америки https://www.youtube.com/watch?v=f5Tq1SUVtsw
1. 2. 3. 4. 		
10	Матеріали та обладнання	Глобус, фізична карта півкуль, виставка енциклопедій, картки з географічними назвами

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	1. Вступна бесіда: – Що вперше спадає на думку, коли йдеться про Америку? 2. Розповідь про «7 вражаючих національних парків США, які варто відвідати» 	1. Називають власні асоціації: Сполучені Штати Америки, Бразилія, Аргентина, Америго Веспуччі, Христофор Колумб. 2. Переглядають світлини, слухають розповідь учителя

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

2	Основна	<p>1. Проблемне питання: «Чому природа материка така різноманітна?»</p> <p>2. Практична робота з картою.</p> <p>3. Дослідження в групах</p>	<p>1. Висловлюють власні припущення.</p> <p>2. Знаходять Північну Америку на карті світу; досліджують походження назви; визначають материки – найближчі сусіди; у якій півкулі розташована?</p> <p>Знаходять і називають річки й озера, визначають найвищі точки Кордильєр і Аппалачів.</p> <p>3. У групах готують інформацію:</p> <p>1 група – клімат, 2 група – гори, 3 група – річки й озера, 4 група – рослинний світ, 5 група – тваринний світ, 6 група – корінне населення, 7 група – господарська діяльність</p>
3	Підсумкова	<p>1. Метод «Карусель».</p> <p>2. Рефлексія</p>	<p>1. Кожна група по чергово розповідає підготовлену інформацію.</p> <p>2. Діти малюють смайлики, у яких показують власні емоції від уроку.</p>
4	Домашнє завдання	Використовуючи різні джерела, підготувати інформацію про один з водоспадів України	

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКУ 14 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)

УРОКУ 26 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Рослинний і тваринний світ Північної Америки
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Природа. Людина і природа. Людина і світ
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Я пізнаю природу. Я у природі
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
4	Навчальна діяльність	Підготовка повідомлень, робота зі словниками, географічними картами, картою природних зон
5	Мета уроку	Ознайомити учнів з рослинним і тваринним світом Північної Америки; розвивати мовлення, мислення; вчити створювати презентації, розповідати про природу материків і океанів, виступати перед класом з підготовленою інформацією; виховувати пізнавальний інтерес
6	Завдання уроку	Підготувати повідомлення про тварин, які живуть лише в Північній Америці; удосконалювати навички роботи з географічними картами, словниками; розвивати вміння аналізувати, порівнювати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, робити висновки, формувати потребу в пізнанні нового матеріалу, розвивати кмітливість, спостережливість, мислення; застосовувати здобуті знання на практиці; викликати інтерес до географії як науки

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

7	Міжпредметні зв'язки	Мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі
8	Ключові компетентності	Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність
9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (зазначити джерела)	1) Північна Америка. Електронний посібник https://www.arcgis.com/apps/MapJournal/index.html?appid=419f0a4bad3a4cd5bec4bc8145e2847d 2) Рослинний і тваринний світ Північної Америки https://www.youtube.com/watch?v=2-KcG7MjnB0 3) Тварини Північної Америки. Частина перша https://www.youtube.com/watch?v=tIpzRLoSJ8M 4) Рослини Північної Америки https://www.youtube.com/watch?v=RnRqhaAcWSU 5) Рослинний і тваринний світ Північної Америки. Презентація https://www.youtube.com/watch?v=qIMX_bTO2ns 6) Виверження гейзера в національному парку США «Єллоустон» https://www.youtube.com/watch?v=aKInTzgvYDw
<p>1. 2. 3. 4. 5. 6. </p>		
10	Матеріали та обладнання	Глобус, фізична карта півкуль, енциклопедії, словники, картки із зображенням тварин та рослин Північної Америки

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	1. Прийом «Здивуй». 2. Вступна бесіда вчителя (загальна кількість видів рослин Північної Америки становить приблизно 30 тис. Рослини континенту часто вражають розмірами і швидкістю свого росту). Інтерес до ендеміків Північної Америки величезний. Втім, як і до флори і фауни інших континентів. Учені і дослідники надають тваринам, що живуть тільки в Північній Америці, великого значення. Тому що збереження рідкісних представників тваринного і рослинного світу є актуальною проблемою. Для цього створюються національні парки і спеціальні заповідники. 3. Словникова робота	1. Переглядають відео про гейзери в Єллоустонському національному парку. 2. Учні (2–3) презентують підготовлене за бажанням повідомлення про рідкісну рослину або тварину Північної Америки. 3. У словниках знаходять значення слів: <i>ендемік, ареал</i>
2	Основна	1. Робота з картою природних зон. 2. Робота в групах.	1. Досліджують, у яких природних зонах розміщена Північна Америка. 2. Об'єднуються в групи, представники кожної отримують зображення рослини/тварини, опрацьовують відповідну інформацію, готують розповідь.

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

		3. Робота в парах	3. Порівнюють рослинний і тваринний світ саван Північної Америки і Африки. Заповнюють у зошиті таблицю
3	Підсумкова	1. Гра «Відгадай рослину/тварину» (за зразком завдання 6 у робочому зошиті). 2. Робота в зошиті	1. Працюють у групах. Представник групи зачитує опис рослини/тварини. Продовжує та група, учні якої відгадали першими. 2. Виконують завдання 1, 2, 3, 5 (на вибір)
4	Домашнє завдання	За завданням підручника скласти коротке повідомлення про рослину або тварину, яка може бути символом Північної Америки. Записати план повідомлення	

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКУ 15 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)
УРОКУ 27 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Природа Південної Америки
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Природа. Людина і природа. Людина і світ
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Я пізнаю природу
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Див. навчальну програму або КТП до підручника
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Див. навчальну програму або КТП до підручника
4	Навчальна діяльність	Робота зі шкільним атласом, картами, словникова робота, складання есе, закріплення умінь порівнювати природу вивчених материків, розвиток стратегій критичного мислення
5	Мета уроку	Ознайомити учнів із загальними відомостями про материк; сформувати знання про географічне положення Південної Америки; поглибити та систематизувати знання про дослідження та освоєння материка; вдосконалювати практичні уміння та навички характеризувати географічне положення материка, його історію відкриття та дослідження через роботу з географічними картами; виховувати інтерес до вивчення теми та предмета в цілому
6	Завдання уроку	Удосконалювати навички роботи з атласами, картами
7	Міжпредметні зв'язки	Мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі
8	Ключові компетентності	Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (зазначити джерела)	1) Південна Америка. Відео для дітей https://www.youtube.com/watch?v=UaPDZG_JYo 2) Цікаві факти про Південну Америку. Відео для дітей https://www.youtube.com/watch?v=8mLisXCBjJs
1. 2. 		
10	Матеріали та обладнання	Глобус, фізична карта півкуль, контурні карти, словники, картки з колами Венна

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	1. Вступна бесіда з елементами розповіді на тему: «Рекордсмен серед материків». Розповідь учителя про світові рекорди Південної Америки	1. Озвучують власні припущення щодо теми уроку, пояснюють значення слова «рекордсмен»
2	Основна	1. Картографічний практикум. 2. Метод «Коло ідей». 3. Перегляд відео, робота з підручником. 4. Завдання на вибір (написати есе «Амазонські ліси Південної Америки – легені планети»; заповнити таблицю «Корисні копалини Південної Америки»)	1. На контурних картах визначають півкулю, у якій розташована Південна Америка, позначають екватор, океани, що омивають береги Південної Америки, гори Анди та найвищу їхню вершину, річку Амазонку і водоспад Анхель, озера Маракайбо і Тітікака. 2. Висловлюють власні припущення, чому Південну Америку називають дощовим материком. 3. Перевіряють власні припущення на зазначену тему. 4. Виконують завдання на вибір.
3	Підсумкова	1. Прийом «Кола Венна». 2. Рефлексія «Слово дня»	1. Порівнюють природу Південної і Північної Америки: чим вони подібні й чим відрізняються? 2. Одним словом висловлюють оцінку уроку або емоції від уроку
4	Домашнє завдання	Використовуючи різноманітні джерела інформації, підготувати коротке повідомлення про одне з озер або один з водоспадів Південної Америки	

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКУ 16 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)

УРОКУ 28 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Рослинний і тваринний світ Південної Америки
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Природа. Людина і природа. Людина і світ
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Я пізнаю природу. Я у природі
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
4	Навчальна діяльність	Робота з таблицями, складання і презентація плану охорони природи Південної Америки
5	Мета уроку	Ознайомити учнів з рослинним і тваринним світом Південної Америки; розвивати мовлення, мислення; вчити складати розповіді про природу материків, порівнювати та аналізувати вивчений матеріал, виховувати пізнавальний інтерес
6	Завдання уроку	Заповнення порівняльних таблиць, складання природоохоронних планів, порівняння природи вивчених материків, розвиток стратегій критичного мислення
7	Міжпредметні зв'язки	Мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі
8	Ключові компетентності	<i>Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність</i>
9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (зазначити джерела)	1) Рослинний і тваринний світ Південної Америки https://www.youtube.com/watch?v=ZSHtRce5BfI 2) Тварини Південної Америки. Частина перша https://www.youtube.com/watch?v=LJHJ_Yk2lmY 3) Рослини Південної Америки. Відео для дітей https://www.youtube.com/watch?v=q1lupR7JoyI
1. 2. 3. 		
10	Матеріали та обладнання	Глобус, фізична карта півкуль, картки/слайди із зображенням тварин/рослин

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	1. Прийом «Доведи свою думку»	1. Утворюють дві групи, представники кожної з них доводять, де природа більш різноманітна – у Південній чи Північній Америці
2	Основна	1. Складання таблиці. 2. Робота в зошиті. Заповнення таблиці (завдання 4) 3. Гра «Впізнай рослину/тварину» 4. Колективне обговорення	1. Заповнюють таблицю: рослини і тварини вологих тропічних лісів, саван, степу, пустелі. 2. Заповнюють таблицю: порівнюють савани Південної Америки і Африки. 3. Називають рослини/тварин, зображених на картках/слайдах. 4. Називають, яку тварину/рослину вони побачили на уроці вперше, чому ці тварини/рослини не живуть/ростуть в Україні?
3	Підсумкова	Розповідь учителя про те, що природа Південної Америки перебуває під загрозою знищення та потребує охорони	У групах складають план охорони природи Південної Америки, презентують його
4	Домашнє завдання	Виконати завдання 7 у зошиті	

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКУ 18 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)

УРОКУ 33 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Австралія – найсухіший материк
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Природа. Людина і природа. Людина і світ
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Я пізнаю природу
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Див. навчальну програму або КТП до підручника
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Див. навчальну програму або КТП до підручника
4	Навчальна діяльність	Практична робота з картами, розв'язання практико-орієнтованих завдань
5	Мета уроку	Розповісти учням про історію відкриття Австралії; сформулювати уявлення про особливості природи материка Австралія, населення Австралійського Союзу; розвивати вміння аналізувати, порівнювати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, робити висновки; формувати потребу в пізнанні нового матеріалу; розвивати кмітливість, спостережливість, мислення
6	Завдання уроку	Робота з фізичною картою, шкільним атласом, контурною картою, розв'язання практико-орієнтованих завдань, формування навичок тимблдингу, рефлексії та самооцінювання, аналізу

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

7	Міжпредметні зв'язки	Мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі
8	Ключові компетентності	<i>Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність</i>
9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (зазначити джерела)	1) Австралія – найсухіший материк https://www.youtube.com/watch?v=_beaw95_nZk 2) Населення Австралійського Союзу https://www.youtube.com/watch?v=kLFdTkmvZAM 3) Австралія тваринний та рослинний світ https://www.youtube.com/watch?v=YBdYQZjwuOM
1. 2. 3. 		
10	Матеріали та обладнання	Глобус, карта півкуль, контурні карти

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	1. Прийом «Згадай-тись»: за опорними словами <i>кенгуру, бумеранг, абориген, спека</i> – визначити тему уроку. 2. Перегляд відео про тваринний світ Австралії. 3. Розповідь учителя про історію відкриття Австралії https://webmandry.com.ua/istoriya-vidkryttya-avstraliyi/	1. Висловлюють власні припущення щодо теми уроку. 2. Називають, кого з перелічених тварин вони побачили, і продовжують логічний ряд слів, з якими можна асоціювати Австралію (<i>крокодил, коала, страус</i> тощо)
2	Основна	1. Практична робота з картами. 2. Робота в зошиті. 3. Розв'язання практико-орієнтованих завдань. 4. Гра «Ми – швидше»	1. Знаходять на фізичній карті півкуль та позначають на контурній карті: океани, які омивають материк, острови та річки Австралії. 2. Використавши інформацію підручника, відео, виконують завдання 3, 4, 5 у робочому зошиті. 3. Учні виконують завдання: – Порівняти площі найбільшого та найменшого материків. – Чому Австралію іноді називають «Великим островом»? – Чому значні території Австралії малозаселені? – Чому австралійці бережливо ставляться до води? 4. Клас об'єднується в три команди, кожна з них по черзі називає об'єкти Австралії (<i>річки, озера, гори, рівнини, міста</i>). За кожну правильну відповідь команда отримує бал. Виграє команда, яка назве більше об'єктів Австралії.

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

3	Підсумкова	<p>1. Цікаві факти про Австралію</p> <p>2. Рефлексія «Шкала успіху»</p>	<p>1. Слухають розповідь учителя «Цікаві факти про Австралію».</p> <p>2. Оцінити за «шкалою успіху» та за бажання прокоментувати кожне виконане завдання</p>
4	Домашнє завдання	<p>Використовуючи різноманітні джерела інформації, підготувати цікаве повідомлення про Великий Бар'єрний риф. Придумати назву для повідомлення</p>	

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКУ 19 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)

УРОКУ 34 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Рослинний і тваринний світ Австралії
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Природа. Людина і природа. Людина і світ
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Я пізнаю природу. Я у природі
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
4	Навчальна діяльність	Застосування прийому скрайбінг, самостійна робота з додатковими джерелами інформації
5	Мета уроку	Ознайомити учнів з рослинним і тваринним світом Австралії; розвивати мовлення, мислення; вчити складати розповіді, застосовуючи прийом скрайбінгу; порівнювати та аналізувати рослинний і тваринний світ у природних зонах Австралії; розвивати пам'ять, спостережливість, пізнавальну та творчу активність учнів; виховувати бережливе ставлення до природи
6	Завдання уроку	Учити складати короткі розповіді, які супроводжуватимуться графічною ілюстрацією (прийом скрайбінгу); заповнювати таблиці; аналізувати та в ігровій формі закріплювати вивчений матеріал

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

7	Міжпредметні зв'язки	Мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі
8	Ключові компетентності	Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність
9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (зазначити джерела)	1) Рослинний і тваринний світ Австралії. https://www.youtube.com/watch?v=emFewuDSFc0 2) Тварини Австралії для дітей. Розвиваючі мультики українською мовою https://www.youtube.com/watch?v=bfDT0zQESnw
1. 2. 		
10	Матеріали та обладнання	Глобус, карта півкуль, фізичні карти, енциклопедії, матеріали для скрайбінгу

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	1. Прийом «Скрайбінг». Пояснення терміна. 2. Перегляд відео «Тварини Австралії». 3. Прийом «Мікрофон». 4. Робота в зошиті	1. Називають тварин Австралії, готують коротку розповідь, яка супроводжуватиметься графічною ілюстрацією. 2. Переглядають відео, називають тварин Австралії. 3. Висловлюють власні припущення, чому Австралію вважають країною дивовижних тварин. 4. Виконують у зошиті завдання 5
2	Основна	1. Самостійна робота з джерелами інформації. 2. Робота в групах. 3. Робота в зошиті	1. Переглядають відео, читають текст підручника, енциклопедії, самостійно заповнюють таблицю: «Тропічні ліси, савани, пустелі – рослинний і тваринний світ». 2. Об'єднуються у три групи: тропічні ліси, пустелі, савани – і за допомогою скрайбінгу готують коротку розповідь, яка супроводжуватиметься графічною ілюстрацією. 3. Виконують завдання 3, 4
3	Підсумкова	1. Гра «Гаряча капуста»: на аркушах, зібраних у формі капустини, написано запитання: – Яку площу займають пустелі Австралії? (<i>Близько її половини</i>). – Який найбільший птах Австралії? (<i>Страус ему</i>). – Яка держава займає весь материк Австралія? (<i>Австралійський Союз</i>). – Яке корінне населення материка Австралія? (<i>Аборигени</i>). 2. Рефлексія	1. Стають у коло і швидко передають «гарячу капустину». Коли вчитель дає сигнал, той, у кого в руках «капустина», зачитує запитання і відповідає на нього. Гра продовжується доти, доки всі учні розгорнуть аркуші «капустини». Якщо на певне питання учень/учениця не зміг/ли відповісти, колективно знаходять на них відповіді. 2. Учні одним реченням оцінюють урок
4	Домашнє завдання	Підготувати розповідь-міркування «Як господарська діяльність людини впливає на природу материка?»	

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКУ 20 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)

УРОКУ 35 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Антарктида – найхолодніший материк
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Природа. Людина і природа. Людина і світ
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Я пізнаю природу
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
4	Навчальна діяльність	Ознайомлення з материком Антарктида, удосконалення навичок роботи з географічними картами
5	Мета уроку	Виявити унікальність і своєрідність географічного положення, природи Антарктиди; дати уявлення про відкриття, подорожі та сучасні дослідження на материк; розвивати пізнавальний інтерес до географії, уміння працювати з картою, атласом, контурною картою; формулювати питання, самостійно мислити, робити висновки; виховувати естетичні почуття
6	Завдання уроку	Ознайомити з природними особливостями Антарктиди, удосконалювати навички роботи за методом «Кубик Блума»; розвивати уміння аналізувати, порівнювати, робити висновки; формувати потребу в пізнанні нового матеріалу; застосовувати здобуті знання на практиці
7	Міжпредметні зв'язки	Мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі
8	Ключові компетентності	<i>Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність</i>
9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (зазначити джерела)	1) Антарктида – найхолодніший материк на Землі. Калейдоскоп цікавих фактів https://www.youtube.com/watch?v=byBiz2yyris 2) Антарктида – найхолодніший материк Землі. https://www.youtube.com/watch?v=LibmYO9HN-M
1. 2. 		
10	Матеріали та обладнання	Глобус, фізична карта півкуль, кубик Блума

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	<ol style="list-style-type: none"> Вправа «Закінчіть речення» Повідомлення теми, мети та завдань уроку. Відповіді на запитання 	<ol style="list-style-type: none"> Учні закінчують речення: <i>Найхолодніший, найвітряніший, найпівденніший материк на планеті – це...</i> Дізнаються тему уроку, колективно визначають мету та завдання. Відповідають на запитання: <ul style="list-style-type: none"> Чи існує життя в Антарктиді? На материку заборонено господарську діяльність? Чому Антарктида не належить жодній державі світу?
2	Основна	<ol style="list-style-type: none"> Робота з підручником, зошитом. Практична робота з картами. Перегляд відео. Метод «Кубик Блума»: використання кубика, на гранях якого написано вказівки 	<ol style="list-style-type: none"> Читають текст підручника, відповідають на запитання: <ul style="list-style-type: none"> Яку область земної кулі називають Антарктикою? Що більше за площею – Антарктика чи Антарктида? Чому? Виконання завдання 3 в робочому зошиті. Знаходять на карті материк Антарктида. Визначають, у якій півкулі він знаходиться. Які океани омивають Антарктиду. Виконують завдання 1 у зошиті. Переглядають відео «Антарктида – найхолодніший материк Землі». Передають кубик одне одному, виконують завдання, яке зазначено: «Опишіть» (<i>погоду в Антарктиді</i>); «Порівняйте» (<i>Арктику і Антарктику</i>); «Назвіть асоціації» (<i>«Полюс холоду Землі»</i>); «Проаналізуйте» (<i>в Антарктиді проводять наукові дослідження майже 40 міжнародних станцій</i>); «Поясніть» (<i>Чому Антарктиду називають «крижаною пустелею?»</i>); «Запропонуйте аргументи “за” або “проти”» (<i>Чи хотілося б вам побувати в Антарктиді?</i>)
3	Підсумкова	<ol style="list-style-type: none"> Повторення та закріплення вивченого матеріалу. Робота в зошиті Рефлексія. 	<ol style="list-style-type: none"> Виконують завдання 8 у робочому зошиті. Відзначають три моменти за певним критерієм, які найбільш сподобалися впродовж уроку. Наприклад, які здивували і про які захотілося дізнатися більше
4	Домашнє завдання	Скласти поради для тих мандрівників, які хотіли б відвідати Антарктиду	

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКУ 21 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)

УРОКУ 36 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Рослинний і тваринний світ Антарктиди
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Природа. Людина і світ
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Я пізнаю природу. Я у природі
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
4	Навчальна діяльність	Розширення знань про Антарктиду, опрацювання тексту з маркуванням, складання листа
5	Мета уроку	Ознайомити учнів з рослинним і тваринним світом Антарктиди; закріпити та поглибити знання учнів про материк, учити складати розповіді про природу материків і океанів, виступати перед класом з підготовленою інформацією; розвивати мовлення, мислення, вміння працювати в групах; удосконалювати вміння доводити й робити висновки, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки; виховувати пізнавальний інтерес
6	Завдання уроку	Закріпити вміння добирати асоціації і припущення відповідно до теми уроку, читати тексти з маркуванням; складати листи із запитаннями; удосконалювати вміння доводити й робити висновки, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки
7	Міжпредметні зв'язки	Мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі
8	Ключові компетентності	<i>Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність</i>
9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (зазначити джерела)	1) Тваринний світ Антарктиди https://www.youtube.com/watch?v=Rq-sMK2U7c4 2) Антарктида — найхолодніший материк https://www.youtube.com/watch?v=u0dOcIasHco 3) Антарктида. Навчальний фільм. https://www.youtube.com/watch?v=VGTmZFkkqWQ 4) Антарктичний урок 1: Чому Антарктида – крижана й холодна? Чим відрізняється від Арктики? https://www.youtube.com/watch?v=zyF-rr_OvzE 5) Антарктичний урок 2: Які тварини живуть в Антарктиді? https://www.youtube.com/watch?v=MxOJTtTzQpc
1. 2. 3. 4. 5. 		
10	Матеріали та обладнання	Глобус, фізична карта півкуль, енциклопедії, роздруковані тексти, схеми «Фішбоун»

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	<p>1. Метод «Кластер»</p> <p>2. Вступна бесіда з елементами розповіді: <i>Антарктида здається нам льодовою пустелею. Даремно! Тут є і постійні, і сезонні мешканці, які викликають захоплення і здивування... Антарктида відома насамперед як домівка пінгвінів, хоч зустрічаються вони і в інших місцях Південної півкулі. Лише пінгвіни Аделі та імператорські гніздяться безпосередньо на льодовому материкау.</i></p>	<p>1. Наводять припущення щодо теми уроку, розповідають усе, що знають про Антарктиду.</p> <p>2. Слухають розповідь учителя</p>
2	Основна	<p>1. Метод «Читання тексту з маркуванням». Обговорення результатів маркування.</p> <p>3. Робота в зошиті</p>	<p>1. Читають тексти, підготовлені вчителем (працюють у групах), і позначками маркують: «+» – знайома інформація; «-» – нова інформація; «!» – інформація, що здивувала і викликає інтерес; «?» – незрозуміло, хочу дізнатися про це більше.</p> <p>3. Виконують самостійно завдання 1–4 в зошиті</p>
3	Підсумкова	<p>1. Прийом «Фішбоун»</p> <p>2. Перегляд відео «Антарктичний урок 2: які тварини живуть в Антарктиді?»</p>	<p>1. Працюють зі схемою «Фішбоун», розмірковуючи над питанням: «Природа Антарктиди потребує охорони»</p> <p>2. Переглянувши відео, пишуть листа/друкують електронного листа українським науковцям, які працюють на станції «Академік Вернадський», ставлять запитання про Антарктиду</p>
4	Домашнє завдання	<p>Завдання 7 у зошиті. Використовуючи різні джерела інформації, підготувати повідомлення про пінгвінів Аделі та імператорських (на вибір)</p>	

РОЗДІЛ 3. ВСЕСВІТ І СОНЯЧНА СИСТЕМА

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКІВ 23–24 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)

УРОКІВ 41–42 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Як влаштована Сонячна система
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Природа. Людина і природа
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Я пізнаю природу
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
4	Навчальна діяльність	Створення моделі Сонячної системи, написання пояснювального диктанта, робота з колами Венна
5	Мета уроку	Формувати уявлення про Сонячну систему, Сонце як її центр і про місце планет у ній, навчити учнів розрізняти планети; розвивати творчу активність, допитливість, пам'ять, логічне мислення та фантазію, вміння спостерігати, робити висновки; виховувати інтерес до наукових знань, бажання дізнаватися більше, читати додаткову літературу
6	Завдання уроку	Моделювання Сонячної системи; знаходження спільних та відмінних ознак; закріплення нових назв, понять; робота з різними джерелами інформації; формування стратегій критичного мислення
7	Міжпредметні зв'язки	Мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі
8	Ключові компетентності	<i>Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність</i>
9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (вказати джерела)	1) Сонячна система, її склад. Навчальне відео для дітей https://www.youtube.com/watch?v=A4OLi0YX-tM 2) Планети Сонячної системи. Цікаві факти про планети. Дітям про планети https://www.youtube.com/watch?v=ITub7NYgY2Y 3) Планети Сонячної системи. Космос навколо нас. https://www.youtube.com/watch?v=zNdjRKuhYbQ 4) Подорож Сонячною системою https://www.youtube.com/watch?v=4rqrCASs9cA
1. 2. 3. 4. 		
10	Матеріали та обладнання	Модель Сонячної системи, схеми Сонячної системи

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частина уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	1. Перегляд відео «Подорож Сонячною системою». 2. Прийом «Мене найбільше здивувало/вразило»	1. Переглядають відео, діляться враженнями. Визначають тему уроку. 2. На аркуші паперу записують три позиції: <i>що найбільше здивувало/вразило під час віртуальної подорожі</i>
2	Основна	1. Робота в зошиті. 2. Моделювання Сонячної системи. 3. Робота з підручником. 4. Пояснювальний диктант. 5. Робота в зошиті (у парах)	1. Виконують завдання 1 у зошиті. 2. Моделюють Сонячну систему (<i>працюють у групах</i>). 3. Читають текст підручника, виписують нові слова, назви, поняття. 4. Записують значення слів: <i>планета, орбіта, метеорит, комета, астероїд</i> . 5. Виконують завдання в парах (завдання 2, 3 в зошиті)
3	Підсумкова	1. Метод «Кола Венна». 2. Робота в зошиті. 3. Гра «Назви планети правильно»	1. Зазначають у «Колох Венна», чим метеор відрізняється від метеорита. 2. Виконують завдання 6 у зошиті. 3. На роздрукованих схемах підписують планети Сонячної системи
4	Домашнє завдання	Використовуючи різні джерела інформації, дізнатися, чому комета Галлея отримала таку назву. Чим вона цікава для вчених?	

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКІВ 26–27 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)
УРОКІВ 47–48 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Сонце – центральне тіло Сонячної системи
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Природа. Людина і природа
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Я пізнаю природу
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
4	Навчальна діяльність	Ознайомлення з новими термінами, пов'язаними з темою уроку, виконання завдань у групах, проведення дослідження

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

5	Мета уроку	Розширити уявлення про Сонце як зорю та центральне тіло Сонячної системи; розвивати вміння порівнювати, аналізувати, обирати головне, робити висновки; виховувати прагнення досліджувати навколишній світ; формувати природознавчу компетентність; навчити давати визначення новим термінам; розвивати увагу, мислення, мовлення; виховувати прагнення досліджувати навколишній світ
6	Завдання уроку	Формувати в учнів загальні уявлення про Сонячну систему; вчити давати наукові визначення; використовуючи різні джерела інформації, провести дослідження щодо співвідношення розмірів Сонця та Землі; складати розповіді, есе; продовжувати формувати вміння та навички працювати з підручником та додатковою літературою, порівнювати, аналізувати, вибирати головне, робити висновки, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки
7	Міжпредметні зв'язки	Мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі
8	Ключові компетентності	<i>Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність</i>
9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (зазначити джерела)	1) Сонячна система, її склад. Навчальне відео для дітей https://www.youtube.com/watch?v=A4OLiOYX-tM 2) Планети земної групи, будова Сонячної системи https://www.youtube.com/watch?v=9XGlttBxUow
1. 2. 		
10	Матеріали та обладнання	Аркуші, маркери (фломастери, олівці), роздруковані малюнки для роботи в групах

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	1. Гра «Визначення». Пояснюючи новий матеріал, учитель вводить нові терміни, розтлумачує їхнє значення. Наприкінці уроку визначення мають дати учні (наприклад: Сонце – джерело світла, сонячна корона – умовний «головний убір» Сонця; сонячна енергія – тепло від Сонця). 2. Робота з підручником. 3. Завдання: зобразити на аркуші паперу будову Сонця	1. Наукові визначення: Сонце – найближча до нас зоря (розпечена газова куля), центр Сонячної системи. Сонячна корона – зовнішня оболонка Сонця. Сонячна енергія – енергія, отримана від Сонця у вигляді тепла та світла. Ця енергія значною мірою впливає на клімат і погоду та є основою життя. 2. Розглядають і вивчають будову Сонця, читають на сторінці 77 підручника текст 3. Зображують будову Сонця
2	Основна	1. Робота в зошиті. 2. Практикум: робота в групах	1. Виконують завдання 4 в зошиті. 2. Працюють у групах: <i>1 група</i> досліджує співвідношення розмірів Сонця та Землі. (Зобразити Землю у вигляді крапки – 1 мм. Сонце потрібно зобразити у вигляді круга діаметром 110 мм. Порівняти малюнки). <i>2 група</i> – за малюнками готує розповідь про роль Сонця у природі.

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

			3 група за малюнками готує розповідь, як людина використовує сонячну енергію. 4 група складає есе на тему «Чому Сонце вважають основою життя на Землі?»
3	Підсумкова	1. Робота в зошиті (завдання 1). 2. Рефлексія	1. Виконують завдання за зразком. 2. Учні відповідають на запитання: – Сьогодні я дізнався/дізналася... – Я зрозумів/ зрозуміла... – Я спробую... – Які найбільші труднощі я відчував/відчула під час вивчення цієї теми? Як планую їх подолати?
4	Домашнє завдання	Виконати завдання 6, 7 у зошиті	

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКУ 29 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)

УРОКУ 50 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Які бувають планети
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Природа. Людина і природа
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Я пізнаю природу
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Див. навчальну програму або КТП до підручника
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Див. навчальну програму або КТП до підручника
4	Навчальна діяльність	Практична робота: виготовлення моделі Сонячної системи; робота в групах; розробка «реклами» однієї з планет; робота з текстом підручника, науково-популярною літературою, енциклопедіями; класифікація планет
5	Мета уроку	Пояснити значення слова <i>планета</i> ; сформувати знання про Сонце як найближчу до нас зірку, розкрити значення Сонця для життя на Землі; ознайомити з планетами Сонячної системи; пояснити будову Сонячної системи, процеси, що відбуваються в ній; навчити розрізняти планети; сформувати уявлення про планети земної групи і планети-гіганти; про відмінності між планетами (розміри, обертання); формувати вміння порівнювати та створювати просторові уявлення про розміри небесних тіл, відстані між ними, взаємне розміщення
6	Завдання уроку	Виготовити модель – шкалу Сонячної системи, удосконалювати навички роботи в групі, проявляти креативність
7	Міжпредметні зв'язки	Мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі
8	Ключові компетентності	Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (зазначити джерела)	<p>1) Планети Сонячної системи. Цікаві факти про планети. Дітям про планети https://www.youtube.com/watch?v=ITub7NYgY2Y</p> <p>2) Планети земної групи https://www.youtube.com/watch?v=Z9_sJdJC6Cw</p> <p>3) Планети – гіганти Сонячної системи https://www.youtube.com/watch?v=NV5wmznUJU8</p>
<p>1. 2. 3. </p>		
10	Матеріали та обладнання	Науково-популярна література, картки із зашифрованими назвами планет; сигнальні картки «Світлофор», матеріали для виготовлення моделі – шкали Сонячної системи

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	<p>1. Складові уроку:</p> <ul style="list-style-type: none"> • «подорож кмітливих»; • логічна розминка; • вивчення нового матеріалу; • практична робота. <p>2. Словникова робота Що означає слово <i>планета</i>? (Походить з грецької мови й означає «мандрівник»)</p>	<p>1. Ознайомлюються з темою та змістом уроку.</p> <p>2. Словникова робота. Дізнаються значення слова <i>планета</i></p>
2	Основна	<p>1. «Подорож кмітливих». Гра «Граматична арифметика», гра «Четвертий зайвий».</p> <p>2. «Логічна розминка»: гра «Світлофор» (Сонце – зоря; маса Сонця менша за масу всіх, разом узятих планет, які рухаються навколо нього; Сонячна (промениста) корона – внутрішня оболонка Сонця; Сонце, як і Земля, обертається навколо своєї осі; Сонце – найдальша до нас зоря; на сонячному диску може з'являтися багато сонячних плям, а може й зовсім не бути; Сонце складається з кількох шарів.</p>	<p>1. Гра «Граматична арифметика». Учні за інструкцією вчителя розв'язують зашифровані назви планет: Юра – ра + пік – к + тер = Юпітер. Сад – д + тур + н = Сатурн. Урал – л + н = Уран. Неля – ля + пра – ра + ту + н = Нептун. Гра «Четвертий зайвий». Учні викреслюють зайве слово в кожному рядку, пояснюють свій вибір. – Меркурій, Земля, Плутон, Сонце. (Сонце – зірка). – Планети, комети, ґрунт, зорі. (Ґрунт не пов'язаний з космосом). – Юпітер, Венера, Уран, Нептун. (Венера – не планета-гігант). – Комети, астероїди, Місяць, метеорити. (Місяць – супутник Землі, решта не пов'язані з планетами).</p> <p>2. Слухають твердження, які читає вчитель, та сигналізують картками: зелена – так, погоджуюсь, червона – не погоджуюсь, жовта – сумніваюсь.</p>

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

		3. Вивчення нового матеріалу 4. Практична робота	3. Працюють у групах. Використовуючи текст підручника, додаткову літературу, підготувати у групах рекламу про одну з планет-гігантів таким чином, щоб викликати бажання здійснити віртуальну подорож до неї. 4. Виготовляють у групах модель – шкалу Сонячної системи, згідно з інструкцією в підручнику (с. 82–83)
3	Підсумкова	Робота в зошиті	Виконують у зошиті завдання 3, 4
4	Домашнє завдання	Читати параграф підручника, с. 81–83	

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКУ 30 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)

УРОКУ 54 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Таємниці планет земної групи
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Природа. Людина і природа
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Я пізнаю природу
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
4	Навчальна діяльність	Ознайомлення з планетами земної групи, робота з діаграмою Венна, додатковими джерелами інформації
5	Мета уроку	Сформувати в школярів уявлення про планети земної групи; з'ясувати місце Землі серед інших планет; учити називати планети Сонячної системи та вказувати їхнє місце розташування; формувати знання про відмінності між планетами; вміння порівнювати та створювати просторові уявлення про розміри небесних тіл, відстані між ними. Розвивати вміння спостерігати, порівнювати, аналізувати, робити висновки; виховувати пізнавальний інтерес
6	Завдання уроку	Читання та письмо з пропусками на повторення вивченого матеріалу; порівняння планет за допомогою діаграми Венна; робота з текстом підручника, науково-популярною літературою, енциклопедіями; робота в групах: прийняття та презентація колективних рішень; розвиток стратегій критичного мислення
7	Міжпредметні зв'язки	Мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі
8	Ключові компетентності	<i>Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність</i>
9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (зазначити джерела)	1) Планети земної групи, будова Сонячної системи https://www.youtube.com/watch?v=9XGlttBxUow 2) Планети земної групи https://www.youtube.com/watch?v=Z9_sJdJC6Cw

1. 2. 		
10	Матеріали та обладнання	Науково-популярна література, пазли, роздруковані тексти з пропусками, діаграми Венна

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	1. Повторення вивченого матеріалу 2. Відгадування загадки. 3. Повідомлення теми уроку	1. Отримують роздруковані тексти з пропусками, заповнюють їх: «Я не знав/-ла , що Сонце – це велика ... (зірка). І здаля нам сяє Вона так ... (привітно). І навколо неї Крутяться постійно, Марс, ... (Земля), Венера І швидкий ... (Меркурій). Не забудь Юпітер, І Сатурн з ... (Ураном), А Нептун з ... (Плутоном) Теж їм друзі славні. Сонце – зірку нашу – І планет цих ... (дев'ять) Разом називають ... (Сонячна) система. 2. Відгадування загадки: «Що існує вік на волі, а кружляє вічно в колі?» (Планета).
2	Основна	1. Перегляд відео про планети земної групи. 2. Вправа «Відгадай за описом назву планети». 3. Робота з підручником.	1. Переглядають відео. 2. За описом відгадують назви планет: 1) Я розташований за Сатурном. Обертаюсь, «лежачи на боці». Мій розмір значно більший за Землю. Я складаюся з газів. Віддаленість від Сонця не дозволяє мені нагріватися. Супутників – одинадцять. (Уран) 2) Я – величезна шоста планета. Розташована далеко від Сонця, тому температура моя низька. Я – газова планета жовтуватого кольору. Мене оточують дивні кільця, що складаються з крижаних брил і каменів. Супутників – вісімнадцять. (Сатурн) 3) Я – п'ята від Сонця планета. Я – велетенська газова куля, що складається з рідкого водню, найлегшого газу на світі, але його так багато, що я – найважча планета з усіх. Супутників – шістнадцять. Від Сонця я далеко, тому на мені панує вічна зима. (Юнітер) 4) Я – восьма від Сонця планета. Здаюся темно-блакитною, тому що теж складаюся із газу. Супутників – вісім. (Нептун) 3. Розглядають ілюстрацію в підручнику, читають текст, перевіряють правильність виконання завдання «Відгадай за описом назву планети». 4. Виконання завдання 1 у зошиті.

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

		4. Робота в зошиті. 5. Робота в групах	5. Працюють у групах: 1 група – використовуючи різні джерела інформації, готує розповідь «Місяць – природний супутник Землі». 2 група – готує відповідь на запитання: «Завдяки чому на планеті Земля існує життя?». 3 група – заповнює таблицю (завдання 4 у зошиті)
3	Підсумкова	1. Діаграма Венна. 2. Гра «Склади пазли». 3. Рефлексія	1. Порівнюють планети-гіганти з планетами земної групи. 2. Складають пазли із зображенням планети. Називають планету й озвучують ту інформацію, яка найбільше запам'яталась. 3. Продовжують речення: – Для мене стало новим... – Мені захотілося... – Мене надихнуло...
4	Домашнє завдання	Прочитати текст підручника, виконати завдання в зошиті 2, 3	

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКУ 31 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)

УРОКУ 55 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Як відбувається добовий і річний рух Землі
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Природа. Людина і природа
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Я пізнаю природу
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Див. навчальну програму або КТП до підручника
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Див. навчальну програму або КТП до підручника
4	Навчальна діяльність	Проведення дослідів: моделювання зміни дня і ночі, зміна пір року; обговорення і розв'язання в групах проблемних питань, робота з таблицями, малюнками; висунення припущень
5	Мета уроку	Формувати природознавчу компетентність: поглибити знання про особливості планет земної групи; з'ясувати місце Землі серед інших планет; ознайомити з її розмірами, формою, особливостями руху планети, пояснити процеси, що відбуваються в Сонячній системі та на Землі; вчити розрізняти півкулі, пояснювати зміну пір року, дня і ночі
6	Завдання уроку	Систематизувати знання про Сонячну систему, пояснити, як відбувається добовий і річний рух Землі, удосконалювати вміння шукати відповіді на проблемні питання
7	Міжпредметні зв'язки	Мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі
8	Ключові компетентності	Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (зазначити джерела)	<p>1) Добовий і річний рух Землі. Навчальне відео. https://www.youtube.com/watch?v=qWjmDrm2fmo</p> <p>2) Рухи Землі в космосі – річний та добовий. https://www.youtube.com/watch?v=41_RU8xlMgU</p> <p>3) Обертання Землі навколо Сонця https://www.youtube.com/watch?v=6YjF926NcdE</p>
<p>1. 2. 3. </p>		
10	Матеріали та обладнання	Глобус, лампа або телурій, картки із завданням «Доповни речення»

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	<p>1. Гра «Так чи ні?»</p> <p>2. Проблемне питання: «Припустіть, що буде, якщо Земля не буде обертатися навколо своєї осі. Чи відбуватиметься зміна дня і ночі?»</p>	<p>1. Відповідають на запитання «так» чи «ні»:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сонце – не єдине джерело світла у Сонячній системі. • Усі планети лише відбивають сонячне світло. • Зорі не різняться між собою за розмірами. • Сонце – зоря середньої величини. • Найвіддаленіша від Сонця планета Сонячної системи – Плутон. • Не мають супутників планети... (Меркурій, Венера). <p>Відповідають на запитання: З яких частин складається комета? (Ядро, хвіст). Які планети мають кільця? (Юпітер, Сатурн, Уран, Нептун). Якою зіркою за кольором є Сонце? (Жовтою) У якому сузір'ї знаходиться Полярна зірка? (Мала Ведмедиця). Які планети належать до земної групи? (Меркурій, Венера, Земля, Марс) Яка планета обертається навколо Сонця «лежачи на боці»? (Уран). На якій планеті хмари створюють парниковий ефект? (Венера).</p> <p>2. Учні висловлюють думки, вчитель записує на дошці.</p>
2	Основна	<p>1. Дослід 1. Моделювання зміни дня і ночі за допомогою глобуса і джерела світла.</p> <p>2. Прийом «Мікрофон». Дослід 2. Як відбувається зміна пір року?</p>	<p>1. За допомогою лампи і глобуса учні демонструють, як відбувається зміна дня і ночі. (Показують по черзі). Висловлюють думки, що обертання Землі схоже на обертання дзиги – навколо палички-осі. Тільки у Землі це уявна вісь, яка проходить через Північний і Південний полюси. Коли Земля обертається навколо своєї осі, відбувається зміна дня і ночі.</p> <p>2. Відповідають на питання: «Від чого залежить зміна пір року?». (Якщо в Північній Америці літо, то в Південній Америці... Якщо в Південній Америці зима, то яка пора року в Австралії?)</p>

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

		3. Робота в зошиті. 4. Робота в групах	3. Учні виконують завдання 5 у зошиті. 4. Переглянувши відео, об'єднуються в групи (за порами року) і виконують завдання: <i>1 група</i> – робота з таблицею (с. 88 у підручнику); <i>2 група</i> – завдання 3 у зошиті; <i>3 група</i> – завдання 6 у зошиті
3	Підсумкова	1. Розповідь вчителя. Повний оберт навколо Сонця Земля робить за один рік. Він триває 365 дів 5 год 48 хв і 46 с. Це число округляють, і протягом трьох років у календарі налічують 365 днів. За 4 роки ці 5 годин з хвилинами і секундами додають – і виходить ще одна доба. Тому кожного четвертого року в календарі з'являється 29 лютого. Рік тривалістю 366 дів називають високосним. 2. Вправа «Закінчіть речення»	1. Чому зміна дня і ночі на Землі відбувається швидше, ніж зміна пір року? 2. Отримують картки, доповнюють речення: Доба – це... Рік – це... День весняного рівнодення... День зимового сонцестояння... День осіннього рівнодення... День літнього сонцестояння... Вісь Землі – це... Земна орбіта – це...
4	Домашнє завдання	Прочитати параграф підручника, відповідати на запитання	

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКУ 32 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)

УРОКУ 56 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Що можна побачити на зоряному небі
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Природа. Людина і природа
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Я пізнаю природу
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Див. навчальну програму або КТП до підручника
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Див. навчальну програму або КТП до підручника

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

4	Навчальна діяльність	Робота з картою зоряного неба шкільного атласу; практична робота: визначення сторін горизонту за допомогою зірок; визначення напрямку на північ за допомогою Полярної зорі
5	Мета уроку	Сприяти формуванню знань учнів про зірки, сузір'я зоряного неба; вчити називати і показувати 2–3 сузір'я зоряного неба, визначати напрямок на північ за допомогою Полярної зорі; розвивати мовлення, мислення; виховувати пізнавальний інтерес
6	Завдання уроку	Учити користуватися картою зоряного неба, виконувати практичні завдання; опрацювати інформацію; розвивати критичне мислення
7	Міжпредметні зв'язки	Мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі
8	Ключові компетентності	<i>Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність</i>
9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (зазначити джерела)	1) Зорі та сузір'я. Навчальне відео https://www.youtube.com/watch?v=n8nHMa57Czo 2) Сузір'я зоряного неба. Школярка Валерія. Про зірки дітям. Зйомка Lumia 525 https://www.youtube.com/watch?v=9hNzW3yX42s 3) Цікаві факти про сузір'я https://tsikavi-fakty.com.ua/tsikavi-fakty-pro-suzir-ya/
1. 2. 3. 		
10	Матеріали та обладнання	Карта зоряного неба, аркуші, фломастери, наочний матеріал – зірки різних кольорів

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	1. Відгадування загадок: За лісом, за пралісом золоті клубки висять. Ввечері цвітуть, вранці в'януть. Вдень сплять, вночі пробуджуються. <p style="text-align: center;">* * *</p> Небесні ліхтарики Із заходом сонця запалюються, Світять всю ніч, А зранку – вимикаються. 2. Робота з підручником, таблицею, презентованою вчителем (кольори зір) 3. Легенда про Велику та Малу Ведмедицю. У царя Лікаона, що правив країною Аркадією, була донька-красуня Каллісто. Вона поохала Зевса і народила від нього сина Аркада.	1. Відгадують загадки. 2. Читають текст підручника, створюють малюнок зоряного неба. 3. Слухають легенду, виконують завдання 2 у робочому зошиті; називають сузір'я, які знають.

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

		<p>За це ревнива Гера перетворила молоду Каллісто у Ведмедицю. Юний Аркад, повернувшись із полювання, побачив біля власного будинку дикого звіра і ледь не вбив свою матір-Ведмедицю. Але Зевс завадив цьому, забравши їх обох на небо. Каллісто стала сузір'ям – Великою Ведмедицею, а Аркад – Волопасом, який приречений довіку стерегти свою матір. Найяскравішою зорею Волопаса, та й усієї північної півкулі неба, є Арктур.</p>	
2	Основна	<p>1. Робота з картою зоряного неба.</p> <p>2. Практична робота: визначення сторін горизонту.</p> <p>3. Робота в групах</p>	<p>1. Користуючись картою зоряного неба, виконують завдання 5 у робочому зошиті. Знаходять сузір'я Велика Ведмедиця. Лічать, скільки зір воно об'єднує. Називають інші сузір'я.</p> <p>2. Виконують практичну роботу за вказівкою вчителя.</p> <p>– З якої сторони горизонту сходить Сонце? А заходить?</p> <p>– Як за Сонцем визначити сторони горизонту?</p> <p>– Як за Полярною зорею визначити сторони горизонту?</p> <p>3. У кожній групі на столах – конверти із зірками, аркуш паперу, клей. Діти об'єднують зірки в сузір'я і називають його.</p>
3	Підсумкова	<p>1. Прийом «Бліцопитування»</p> <p>2. Рефлексія: використовуючи зірку червоного, жовтого, білого, блакитного кольорів, висловити своє ставлення до уроку.</p>	<p>1. Відповідають на питання:</p> <p>– Зорі – це... (розпечені космічні тіла).</p> <p>– Сузір'я – це ... (скупчення зірок, об'єднаних у групи).</p> <p>– Сонце – це... (зірка, найближча до Землі, розпечена газова куля).</p> <p>– Планети – це... (холодні космічні тіла).</p> <p>– Сонячна система – це... (Сонце та космічні тіла – планети, їх природні супутники, астероїди, метеорити, які рухаються навколо Сонця).</p> <p>– Чи рухаються зорі?</p> <p>– Чому сузір'я назвали Велика та Мала Ведмедиця?</p> <p>– Як за Полярною зорею визначити сторони горизонту?</p> <p>– Які ще сузір'я запам'ятали?</p> <p>2. Рефлексія: урок був цікавий – зірка жовтого кольору; сподобалась робота в групах – зірка червоного кольору; найбільше сподобалась практична робота – зірка блакитного кольору.</p>
4	Домашнє завдання	Виконання завдання 4 у робочому зошиті	

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКУ **34** (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)

УРОКУ **61** (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Молочний Шлях – наша галактика
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Природа. Людина і природа
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Я пізнаю природу
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
4	Навчальна діяльність	Практична робота з картою зоряного неба; перевірка та узагальнення знань за допомогою тестових завдань
	Мета уроку	Розширити уявлення учнів про будову Всесвіту; розповісти про сучасні уявлення про Всесвіт; учити характеризувати Молочний Шлях як нашу Галактику; учити аналізувати, порівнювати, узагальнювати і систематизувати інформацію; розвивати творчу ініціативу; виховувати інтерес до навчання
	Завдання уроку	Практична робота з картою зоряного неба; опанування нових понять; розвиток умінь ставити запитання, спираючись на ключові слова під час опрацювання нової інформації; досліджувати додаткові джерела щодо використання людьми результатів дослідження Всесвіту
	Міжпредметні зв'язки	Мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі
	Ключові компетентності	<i>Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність</i>
	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (зазначити джерела)	1) Молочний Шлях – наша Галактика. Навчальне відео. https://www.youtube.com/watch?v=O163xrxKCsI 2) Молочний Шлях – наша Галактика. Сучасні уявлення людей про Всесвіт. https://www.youtube.com/watch?v=JSvdptxUeC0 3) Чумацький Шлях VS Андромеда. Вид з Землі. https://www.youtube.com/watch?v=HsdwsdyLEbU 4) Цікаві факти про Чумацький Шлях. https://tsikavi-fakty.com.ua/tsikavi-fakty-pro-chumatskyj-shlyah/ 5) Чому галактики мають таку форму? https://www.youtube.com/watch?v=u_MCkardW4o
1. 2. 3. 4. 5. 		
	Матеріали та обладнання	Глобус, карта півкуль, фізичні карти, карта зоряного неба, таблиця «Питальні слова»

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частина уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	1. Вступна розповідь учителя, повідомлення теми уроку	1. Слухають розповідь учителя. Відповідають на запитання: у якій галактиці ми живемо? Читають абзац на сторінках 95–96 підручника, відповідають на запитання: – Які назви нашої галактики побутують в Україні? – Що означають слова <i>галактика</i> , <i>Всесвіт</i> , <i>космос</i> ?
2	Основна	1. Практична робота з картою зоряного неба. 2. Метод «Питальні слова» 3. Робота в зошитах. (Учитель забезпечує учнів додатковою інформацією для виконання завдань)	1. На карті зоряного неба знаходять Чумацький Шлях. З'ясовують, якої він форми, із чого складається. 2. Складають таблицю з двох колонок. Під час читання тексту підручника та перегляду відео у ліву колонку виписують нові поняття, терміни, пов'язані з темою. Після завершення первинного сприйняття інформації учні в парах уточнюють перелік записаних слів і заповнюють праву колонку питальними словами: <i>що</i> ; <i>де</i> ; <i>чому</i> ; <i>як</i> ; <i>коли</i> ; <i>хто</i> ; <i>чим тощо</i> . Протягом 5–7 хв формулюють якомога більше запитань, складаючи за змістом слова з двох колонок. Робота може бути як індивідуальною, так і в парах. 3. Працюють по варіантах: перший варіант – завдання 3, другий варіант – завдання 4
3	Підсумкова	1. Тестова перевірка 2. Рефлексія	1. Галактика — це... а) Сонце і планети, що обертаються навколо нього; б) декілька зірок; в) гігантське скупчення зірок 2. Сонячна система знаходиться в Галактиці... а) Велика Хмара Магеллана; б) Туманність Андромеди; в) Мала Хмара Магеллана; г) Чумацький Шлях. 3. Скупчення зірок, до якого належить Сонячна система – це... а) Зоряний шлях; б) Молочний Шлях. 4. Земля — це... а) планета; б) зоря; в) супутник. 5. Планети – це небесні тіла, які світяться... а) власним світлом; б) світлом, відбитим від Сонця. 6. До Сонячної системи входять... а) 8 планет; б) 10 планет; в) 3 планети. 7. Найдалі від Сонця знаходиться планета... а) Меркурій; б) Нептун; в) Земля; г) Плутон. 2. По черзі висловлюються про значущі для них питання теми (завдання 5, с. 96 підручника)
4	Домашнє завдання	Виконати завдання 5, 6 у робочому зошиті	

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКІВ 35–36 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)

УРОКІВ 62–63 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Давні та сучасні уявлення людей про Всесвіт
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Природа. Людина і природа. Людина у суспільстві
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Я пізнаю природу. Я у рукотворному світі. Добробут. Моя культурна спадщина
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
4	Навчальна діяльність	Робота з картками, таблицями, розшифровування слів, застосування прийому «Читання із зупинками»
5	Мета уроку	Ознайомити учнів з історією вивчення Всесвіту; сформувати знання про дослідження Всесвіту людиною; сформувати знання про науки, які вивчають космос, узагальнити знання про історію та досягнення людини у вивченні Всесвіту, про небесні тіла, які утворюють Всесвіт, значення знань про них у житті людей; довести до розуміння учнів думку про те, що уявлення про Всесвіт розвивалися протягом усієї історії людства; формувати науковий світогляд
6	Завдання уроку	Аналіз та узагальнення інформації, розвиток абстрактного мислення
7	Міжпредметні зв'язки	Мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі
8	Ключові компетентності	<i>Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність</i>
9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (зазначити джерела)	1) Уявлення про Всесвіт https://www.youtube.com/watch?v=QhtKlnAKUNM 2) Уявлення про Землю у давнину https://www.youtube.com/watch?v=CL5XoF7gTjA 3) Від Землі до Всесвіту. Трейлер https://www.youtube.com/watch?v=hepn0N385Ss 4) Відеоекскурсія Національним музеєм космонавтики ім. С. П. Корольова https://www.youtube.com/watch?v=s1_6oqzRAEk 5) Музей космонавтики ім. С. П. Корольова «Космос удома» https://cosmosmuseum.info/kosmos-vdoma/
1. 2. 3. 4. 5. 		
10	Матеріали та обладнання	Картки до гри «Знайди пару», «закодовані» слова, текст «Уявлення давніх людей про космос і свою планету», картки зеленого, червоного, жовтого кольорів

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	1. Повторення вивченого матеріалу: гра «Знайди пару»	1. Отримують картки: одні з назвами планет, інші – з характерною ознакою тієї чи іншої планети. За визначений час попарно складають картки, читають складені твердження: Земля – жива планета; Венера – найближча до Землі; Меркурій – найближчий до Сонця; Марс – червона планета; Юпітер – найбільша планета; Сатурн – окільцьована планета; Уран – «лінива» планета; Нептун – газовий гігант; Плутон – тверда планета
2	Основна	1. Випереджувальне завдання «Найпростіший телескоп». 2. Прийом «Мікрофон». 3. Гра «Космічний код». 4. Робота з підручником. 5. Робота в зошиті. 6. Перегляд відео. 7. Прийом «Читання із зупинками»	1. Дізнаються, у який спосіб були влаштовані перші телескопи. 2. Висловлюють власні міркування: «Як давні люди уявляли Землю та Всесвіт?», «Якими приладами користувались?» 3. Розшифровують слова: с і т е в с в («Всесвіт») т р с а о м о н я і («астрономія») п е с е т о л к («телескоп»). 4. Читають текст підручника, заповнюють таблицю: «Досягнення астрономії/використання їх у повсякденному житті». 5. Виконують завдання 6 у зошиті. 6. Переглядають відео. 7. Отримують текст «Уявлення давніх людей про космос і свою планету», попередньо поділений на частини для «зупинок»; після кожної «зупинки» ставляться запитання; після закінчення читання підбивають підсумок
3	Підсумкова	1. Прийом «Світлофор» 2. Рефлексія методом «Групування»	1. Сигналізують картками: зелена – так, червона – ні, жовта – не можу дати відповідь. 1) За Полярною зорею можна визначити сторони горизонту. (Так) 2) Наша Галактика має назву Молочний Шлях, або Чумацький Шлях (Так) 3) Кулясті розпечені тіла, що випромінюють світло, – це планети (Ні) 4) На Венері існує життя (Ні) 5) Напрямо на північ вказує Полярна зірка (Так) 6) Зорі – небесні тіла, які не випромінюють світла (Ні) 7) До малих небесних тіл належать комети, астероїди, метеори (Так) 8) Сонце і небесні тіла, що обертаються навколо нього, утворюють Сонячну систему (Так) 9) Сонце – одна з мільярдів зірок нашої Галактики (Так) 10) Червоні зорі мають температуру 3000 градусів. (Так) 2. Заповнюють гроно «Ми навчилися»
4	Домашнє завдання	Підготувати розповідь про сучасні дослідження Всесвіту	

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

РОЗДІЛ 4. МАЙБУТНЄ – ЦЕ МИ

ЛЮДИНА І ПРИРОДА

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКУ 38 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)

УРОКУ 68 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Які взаємозв'язки існують у природі
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Людина і природа. Природа
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Я пізнаю природу. Я у природі
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Див. навчальну програму або КТП до підручника
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Див. навчальну програму або КТП до підручника
4	Навчальна діяльність	Класифікація об'єктів природи, встановлення взаємозв'язків між ними, робота зі схемами, малюнками, таблицею, проведення дослідження
5	Мета уроку	Поглибити знання учнів про взаємозв'язки між неживою природою, рослинами і тваринами; розвивати уміння аналізувати і порівнювати об'єкти природи, встановлювати взаємозв'язки у природі; формувати потребу в пізнанні природи; розвивати кмітливість, спостережливість, мислення; виховувати бережливе ставлення до природи
6	Завдання уроку	Пояснити, що все в природі взаємопов'язано, учити наводити приклади таких взаємозв'язків; проводити дослідження; працювати в групах, взаємодіяти, висловлювати свою точку зору
7	Міжпредметні зв'язки	Мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі
8	Ключові компетентності	Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність
9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (зазначити джерела)	1) Взаємозв'язки в природі https://www.youtube.com/watch?v=kKHdkWw-AtM 2) Жива і нежива природа https://www.youtube.com/watch?v=8OaduPX6BwI 3) У природі все взаємопов'язано. Зв'язок живої та неживої природи https://www.youtube.com/watch?v=czQC7o8nI1k
1. 2. 3. 		
10	Матеріали та обладнання	Аркуші, маркери, картки із зображеннями тіл живої та неживої природи, роздруковані діаграми Венна, схеми Фішбоун

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	1. Метод «Асоціативний куц» 2. Робота в групах, заповнення таблиці (на дошці), проведення обговорення	1. Складають асоціативний куц до слова «природа». 2. Об'єднуються у три групи: <i>1 група</i> записує тіла живої природи; <i>2 група</i> – тіла неживої природи; <i>3 група</i> – об'єкти, створені людиною
2	Основна	1. Словникова робота. 2. Робота з підручником. 3. Гра «Жива-нежива природа». 4. Прийом «Діаграма Венна». 5. Робота в зошиті. 6. Проведення обговорення «Яка роль дощових черв'яків у природі»	1. Пояснюють значення слова «взаємозв'язок». 2. Працюють у парах (за схемою підручника на с. 101), наводять приклади взаємозв'язків у природі. 3. Прикріплюють зображення біля відповідних частин таблиці, яку склали у вступній частині уроку. 4. Пригадують, за якими ознаками живі об'єкти відрізняють від неживих, заповнюють діаграму. 5. Виконують завдання 1, 2, 3, 4 в зошиті. 6. Висловлюють власні припущення
3	Підсумкова	1. Гра «Продовж ланцюг живлення» 2. Метод «Фішбоун» 3. Рефлексія: продовжити речення (завдання 6 на с. 105 підручника (за вибором))	1. Продовжують ланцюги живлення: Морква, заєць... (лисиця або вовк). Трава, козуля... (вовк). Зерно, миша... (кіт). Дерево, комахи... (дятел). 2. Працюють за схемою «Фішбоун»: «Вплив тварин на родючість ґрунту» 3. Продовжують речення (за вибором).
4	Домашнє завдання	Завдання 5 у зошиті	

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКІВ 39–40 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)

УРОКІВ 69–70 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Як людина змінює природу
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Людина і природа. Природа
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Я у природі. Я пізнаю природу
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

4	Навчальна діяльність	Робота зі схемами (складання розповіді, з'ясування чинників впливу на природу), малюнками; встановлення взаємозв'язків між об'єктами природи; робота у групах, парах (розв'язання екологічних проблем, спричинених діяльністю людини); творче завдання: створення лепбука «Планета майбутнього»
5	Мета уроку	Узагальнити та розширити знання дітей про використання людиною природних багатств Землі; про причини забруднення природи, способи охорони природи на нашій планеті; виховувати любов до природи, бережливе ставлення до неї, бажання самим щось зробити для збереження природи
6	Завдання уроку	Удосконалювати навички роботи в групах, парах; учити обирати певну позицію і обґрунтовувати її; презентувати результати своєї роботи; під час виконання творчого завдання проявляти ініціативність, креативність
7	Міжпредметні зв'язки	Соціальна та здоров'язбережувальна, мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі
8	Ключові компетентності	<i>Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність</i>
9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (зазначити джерела)	1) Людина і природа https://www.youtube.com/watch?v=S9caPlf5ioU 2) Людина і природа. Розвиваюче відео для дітей https://www.youtube.com/watch?v=eoS3hAReWhU 3) Вплив людини на навколишнє середовище (учнівський проєкт з екології, 11 клас) https://www.youtube.com/watch?v=SMEf9ksdjnc
1. 2. 3. 		
10	Матеріали та обладнання	Записи, картки (для роботи в парах)

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	1. Метод «Займи позицію», повідомлення теми уроку	1. На дошці написи: «Згоден», «Не згоден», «Не визначився». Після оголошення теми: «Людина змінює природу» – учні обирають позицію, обґрунтовують її
2	Основна	1. Доведіть або спростуйте твердження: «Людина – частина живої природи». 2. Перегляд відео. Застосування методу «Коло ідей». Під час обговорення теми вчитель на дошці фіксує список озвучених ідей.	1. Доводять твердження. 2. Переглянувши відео, обговорюють у групах питання: «До чого призводить негативний вплив людини на природу?». Після обговорення кожна група озвучує один спосіб вирішення проблеми. Групи висловлюються по черзі, доки не буде озвучено всі відповіді.

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

		<p>3. Робота в групах.</p> <p>4. Робота в зошиті. Математичні обчислення.</p> <p>5. Робота в парах</p>	<p>3. Зображують, як буде виглядати наша планета, якщо зникнуть рослини та тварини.</p> <p>4. Розв'язують задачу в робочому зошиті (завдання 3).</p> <p>5. Працюють у парах: на картках написані твердження. Потрібно обрати лише ті дії людей, які не шкодять природі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Вирубання лісів. - Виливання стічних вод фабрик, заводів у річки. - Забруднення повітря викидами з труб заводів. - Користування електромобілем. - Ощадливе споживання води. - Очищення джерел і річок. - Насаджування дерев. - Знищення бур'янів хімічними речовинами. - Використання сонячних батарей замість спалювання нафти чи газу. - Зупинка всіх електростанцій. - Купівля хутряних виробів. - Вимикання електроприладів, якими не користуються. - Спалювання сміття. - Вторинне використання паперу. - Використання сучасної зброї.
3	Підсумкова	<p>1. Робота в зошиті.</p> <p>2. Творче завдання.</p> <p>3. Рефлексія</p>	<p>1. Виконують завдання 4 в зошиті.</p> <p>2. У групах складають план дій з охорони природи від негативного впливу людей.</p> <p>3. Розмірковують:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Я хочу, щоб планета Земля була... - Я можу...
4	Домашнє завдання	<p>Виконати завдання 1, 2 в зошиті.</p> <p>За бажання виготовити лепбук «Планета майбутнього»</p>	

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКУ 42 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)

УРОКУ 75 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Чому матеріали використовують повторно
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Людина в суспільстві. Природа
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Я у природі
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Див. навчальну програму або КТП до підручника
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Див. навчальну програму або КТП до підручника
4	Навчальна діяльність	Класифікація речовин на групи; розгляд колекції штучних матеріалів; дослідження природних і штучних матеріалів; робота зі схемами, малюнками

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

5	Мета уроку	Розповісти учням про екологічні проблеми, забруднення сміттям нашої планети; мотивувати до скорочення відходів; учити досліджувати; розвивати мислення, мовлення; виховувати любов до своєї країни. Навчити перетворювати вже використані речі, заощаджуючи власні кошти, зберігати природні багатства та запобігати забрудненню довкілля
6	Завдання уроку	Учити класифікувати матеріали на природні й штучні; усвідомлено ставитися до екологічних проблем, пропонувати шляхи їх вирішення
7	Міжпредметні зв'язки	Мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі, соціальна та здоров'язбережувальна
8	Ключові компетентності	<i>Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність</i>
9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (зазначити джерела)	Як правильно сортувати сміття? https://www.youtube.com/watch?v=OmoULWmUGuo
		
10	Матеріали та обладнання	Картки із зображенням природних речовин і штучних матеріалів, аркуші, маркери

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	1. Гра «Ланцюжок ідей»	1. На аркушах записують ідеї, як продовжити службу старих речей, для чого їх можна використати. Переможе той, у кого знайдеться більше пропозицій
2	Основна	1. Робота з підручником. 2. Робота в групах «Хто швидше?». 3. Робота з картками. 4. Перегляд відео про сортування сміття. 5. Робота з підручником	1. Виконують завдання на с. 111. Розглянувши схему, розказують, які бувають речовини. Після розгляду малюнків (с. 112) аналізують, які предмети виготовлено з природних матеріалів, а які – зі штучних. Розповідають, чим вони різняться. 2. У групах записують, з яких штучних матеріалів виготовлено предмети у класній кімнаті. 3. Обирають картки, на яких зображено штучні матеріали, підписують назви. 4. Переглядають відео. 5. Розглядають фото на с. 114 підручника, виконують завдання.
3	Підсумкова	1. Дослідження 2. Рефлексія	1. Розподіляють назви речовин на дві групи: природні та штучні (золото, бетон, картон, вода, папір, мідь, пісок, гума, скло, цегла, нафта, деревина, мармур). Які із цих речей не шкодитимуть природі? 2. Продовжують речення (за вибором, завдання 5 на с. 115 підручника)
4	Домашнє завдання	Порадитися з батьками (дорослими), як можна повторно використати в побуті щітки для одягу, парасольки, паперові лотки для яєць, автомобільні шини	

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКІВ 43–44 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)

УРОКІВ 76–77 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Що таке екологічні проблеми
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Природа. Людина і природа
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Я у природі. Я пізнаю природу. Я серед людей
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
4	Навчальна діяльність	Розв'язування екологічних задач; складання розповіді за схемою, робота зі світлинами; встановлення причинно-наслідкових зв'язків; словникова робота; ведення дискусій, відстоювання власних позицій з проблемних питань
5	Мета уроку	Сформувати поняття та уявлення про «екологічні проблеми», визначити шляхи їх подолання, взаємозв'язки між природою, господарською діяльністю людини та її здоров'ям; розвивати природоохоронні знання, спостережливість та дослідництво; сприяти формуванню екологічної культури, виховувати почуття власної відповідальності за збереження різноманіття на Землі; взаємодопомогу і толерантність
6	Завдання уроку	Учити розв'язувати екологічні задачі, висловлювати власну точку зору з дискусійного питання, працювати в групах, взаємодіяти
7	Міжпредметні зв'язки	Мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі
8	Ключові компетентності	<i>Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність</i>
9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (вказати джерела)	1. Екологічні проблеми України https://www.youtube.com/watch?v=STTLrmA8wqo 2. Мультики на екологічну тематику https://www.youtube.com/playlist?list=PLshJpmmXcDiSkxYm9rHOF3f4992FvVRwW
10	Матеріали та обладнання	Словники, аркуші, схеми «Фішбоун», світлини.

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	1. Прийом «Словникова робота». 2. Робота в групах	1. Дізнаються, що означають слова «еко», «логос», формулюють визначення поняття «екологічні проблеми». (Екологічні проблеми – це негативні зміни, що відбуваються в природі під впливом різних чинників). 2. Працюють у групах над питанням: «Екологічні проблеми, спричинені діяльністю людини». Кожна група на аркуші записує екологічні проблеми, після чого представник кожної групи зачитує

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

2	Основна	<p>1. Пояснити вислів «Сміття – хвороба планети».</p> <p>2. Розв'язування екологічних задач.</p> <p>3. Робота в групах, метод «Фішбоун».</p>	<p>1. Пояснюють значення вислову.</p> <p>2. Розв'язують задачі: «За даними екологів, один мешканець України викидає за день пів кілограма сміття. Скільки кілограмів сміття викидають за два дні, за 10 днів, за 30 днів?» «Одна людина потребує 50 л води на день. Скільки літрів води одна людина витрачає протягом тижня, місяця?» «До повного розпаду металевої банки має пройти 10 років, а пластикової – у 10 разів більше. За скільки років розкладеться пластикова пляшка?».</p> <p>3. Працюють у групах. Кожна група отримує і заповнює схеми «Фішбоун».</p> <p>1 група – екологічна проблема: забруднення морів (записати причини та наслідки, зробити висновки); 2 група – опустелювання; 3 група – висихання річок і озер; 4 група – забруднення ґрунту.</p>
		<p>4. Стратегія «Лінія цінностей».</p> <p>5. Робота в парах (зі світлинами)</p>	<p>4. Обговорюють питання: «Що більш важливо: збереження навколишнього середовища чи задоволення сьогоденних потреб людей?» Учитель ставить запитання, діти відповідають «так» або «ні», обґрунтовують відповідь. Учитель і один або двоє учнів стають у протилежних кінцях класу. Кожний висловлює позицію з проблемного питання. Інші учні класу підходять до того, чию позицію підтримують, або вздовж умовної лінії, якщо погоджуються не повністю. Залежно від обраної позиції, дітям треба пересунутись у тому чи іншому напрямку вздовж лінії. Представник від кожної групи учнів висловлює позицію своєї групи.</p> <p>5. Із запропонованих світлин вибрати ті, на яких зображено екологічні проблеми, характерні для свого населеного пункту</p>
3	Підсумкова	<p>1. Робота в зошиті.</p> <p>2. Обговорення дискусійного питання</p>	<p>1. Виконують завдання 3, 4, 5.</p> <p>2. Висловлюють думки з дискусійних питань: «Розвиток техніки: користь чи шкода для людей та довкілля?». Використовують вислови: «Я вважаю, що ...», «Тому що...», «Наприклад, ...», «Таким чином, ...».</p>
4	Домашнє завдання	<p>Написати есе на тему: «Технології, які не забруднюють навколишнє середовище»</p>	

ЛЮДИ – БАГАТСТВО КРАЇНИ

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКІВ 46–47 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)

УРОКІВ 82–83 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Людина – найбільша цінність
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Людина. Людина в суспільстві
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Здоров'я. Добробут. Я серед людей

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

Очікувані результати та індекс очікуваного результату:

3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Див. навчальну програму або КТП до підручника	
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Див. навчальну програму або КТП до підручника	
4	Навчальна діяльність	Визначення найголовніших життєвих цінностей, опрацювання текстів Конституції України, робота в групах, складання розповідей	
5	Мета уроку	Формувати усвідомлене розуміння учнями поняття «життя», його унікальності, цінності, значущості для кожної особистості; визначити своє місце в ньому; спонукати їх до роздумів над важливими життєвими проблемами; ставлення до власного життя та життя інших людей як до найвищої цінності; формувати ціннісні судження про гармонійне життя; виховувати наполегливість у досягненні поставленої мети; сприяти вихованню в них людяності, чесності, працьовитості, відповідальності, любові до людей, рідної землі	
6	Завдання уроку	Розв'язання практико-орієнтованих завдань «Мої найбільші цінності», «Чи можуть цінності змінюватися?». Дослідження особистих якостей; визначення, що потрібно зробити, щоб виявити свої особисті основні цінності; складання розповідей, які пов'язані з емоціями	
7	Міжпредметні зв'язки	Мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі	
8	Ключові компетентності	Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність	
9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (зазначити джерела)	Життя людини – найвища цінність. https://www.youtube.com/watch?v=WomO2mKLyqg	
10	Матеріали та обладнання	Конституція України, розділ II «Права, свободи та обов'язки людини і громадянина» https://www.president.gov.ua/ua/documents/constitution/konstituciya-ukrayini-rozdil-ii набори карток (зображення дітей, казкових героїв з різними емоціями), «Гра сенсів».	

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	<ol style="list-style-type: none"> «Гра сенсів». Повідомлення теми уроку. Учитель записує на фліпчарті (дошці) людські цінності, які назвали учні. Прийом «Асоціативна павутинка» 	<ol style="list-style-type: none"> Об'єднуються в групи, кожен називає три найголовніші цінності людини, аргументує та переконує інших, що цінність, вибрана ним/нею, важлива. Висловлюють власні думки щодо людських цінностей. Добирають слова-ознаки до слова «життя»

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

2	Основна	1. Робота в парах. 2. Робота з текстом Конституції України. 3. Розв'язання практико-орієнтованого завдання. 4. Робота в групі. Вправа «7 кроків, щоб виявити свої особисті основні цінності». 5. Робота в зошиті	1. Заповнюють таблицю: «Що людині дано природою від народження; що отримує людина від суспільства» 2. Обговорюють статті розділу II Конституції України «Права, свободи та обов'язки людини і громадянина». 3. Розв'язують практико-орієнтовані завдання: «Мої найбільші цінності» 4. Працюють у групах. Кожна група записує, які кроки потрібно зробити, щоб виявити свої основні особисті цінності. Цінності учні обирають на с. 122–123 підручника 5. Виконують завдання 2 в зошиті
3	Підсумкова	1. Робота в зошиті (завдання 5). 2. Робота з підручником. 3. Гра «Емоції»	1. Виконують завдання 5 у зошиті: записують якості, притаманні кожному з героїв казки «Лисичка та Журавель». 2. Читають текст підручника про емоції на с. 124. 3. Працюють у групах. Кожна група отримує набір карток (зображення дітей, казкових героїв з різними емоціями, називає їх)
4	Домашнє завдання	Дати відповіді на запитання (с. 125 підручника)	

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКІВ 49–50 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)

УРОКІВ 85–86 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Моя дорога до успіху
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Людина. Людина серед людей. Людина і світ
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Добробут. Я серед людей. Я пізнаю природу
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
4	Навчальна діяльність	Виконання вправи на встановлення відповідності, застосування прийому «Незакінчене речення», формування таблиці складових успіху
5	Мета уроку	Сформувати поняття про успіх і звички, які допомагають у його досягненні; ознайомити учнів зі складовими успіху, навчати, як його досягти, щоб бути корисним для інших людей, для країни; удосконалити навички роботи в групі, уміння слухати інших, щоб висловити і довести свою точку зору, розвивати спостережливість, працьовитість, наполегливість, бажання доводити задумане до кінця
6	Завдання уроку	Складання плану (алгоритму) досягнення успіху; аналіз та оцінка ситуацій морального вибору; моделювання ситуацій успіху; доведення (спростування) тверджень; гра «Відгадай професію»; інтерв'ювання про вибір професії
7	Міжпредметні зв'язки	Мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі, соціальна та здоров'язбережувальна, громадянська
8	Ключові компетентності	<i>Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність</i>

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (зазначити джерела)	1) Вибір і досягнення мети https://www.youtube.com/watch?v=1wFeFvEjXu8 2) Як стати успішною людиною https://www.youtube.com/watch?v=QlvTGwxQK6Q 3) Корисні підказки 2. Як стати відповідальним https://www.youtube.com/watch?v=LDBE9GsqNB8
1. 2. 3. 		
10	Матеріали та обладнання	Світлини відомих успішних людей України, зображення сходинок, аркуші, на яких написані риси характеру, аркуші з переліком назв професій та набір карток із зображеннями знарядь праці відповідно до професії

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	1. Вправа «Установи відповідність». 2. Прийом «Незакінчене речення»	1. Отримують світлини відомих успішних людей України і встановлюють відповідність. Ліна Костенко, Андрій Шевченко, Джамала, Олександр Усик, Леонід Каденюк (<i>співачка, переможниця пісенного конкурсу «Євробачення», боксер, чемпіон України, Європи та світу, відома письменниця, український космонавт, футболіст, тренер</i>). 2. Доповнюють незакінчене речення, підкріпивши прикладом з життя: «Для мене бути успішним означає...»
2	Основна	1. Вправа «Сходинки успіху» (сходинки зображені на дошці). 2. Перегляд відео «Як стати успішною людиною?» 3. Формування таблиці складових успіху.	1. Записують на кожній «сходинці», яких правил потрібно дотримуватись, щоб стати успішним. 2. Переглянувши відео, порівнюють свої правила з правилами авторів відео. 3. Створюють таблицю: «Складові успіху: що заважає його досягненню?» (Талант, лень, натхнення, поспіх, байдужість, працьовитість, інтуїція, досвід, знання, зібраність, систематичність, зосередженість, неухважність, безвідповідальність, заздрість).
		4. Гра «Згоден/-на, не згоден/-на» 5. Робота в зошиті	4. Читають про мрії дітей на с. 128–129. Сигналізують, погоджуються чи ні з міркуваннями дітей, аргументують відповіді. 5. Виконують завдання 1 у зошиті
3	Підсумкова	1. Метод «Прес». 2. Гра «Відгадай професію». 3. Прийом «Інтерв'ю»	1. За схемою висловлюють думки про те, як стати успішною людиною: – Я вважаю, що... – На мою думку, ... – Тому що... – Наприклад, ... 2. За знаряддями праці, зображеними на карточках, діти називають професії. Обирають професію, яка їм подобається найбільше. 3. Беруть одне в одного інтерв'ю щодо вибору професії
4	Домашнє завдання	Виконати завдання 6 у зошиті	

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКУ 51 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)

УРОКІВ 90–91 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Як жити серед людей				
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися						
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Людина. Людина серед людей. Людина в суспільстві				
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Я людина. Добробут. Здоров'я. Я пізнаю природу				
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:						
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Див. навчальну програму або КТП до підручника				
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Див. навчальну програму або КТП до підручника				
4	Навчальна діяльність	Формулювання запитань, пошук відповідей на них (застосування прийому «Ромашка запитань»), розв'язування прогностичних задач, робота з таблицею				
5	Мета уроку	Формувати в дітей почуття толерантності, гуманності, етичну поведінку; потребу дотримуватися правил культурної поведінки; виховувати бажання жити в культурному середовищі, діяти згідно з прийнятими правилами у суспільстві; бути культурним/-ою у спілкуванні, поведженні з однокласниками, вчителями та іншими людьми				
6	Завдання уроку	Розв'язання прогностичних задач, доведення істинних (правильних) тверджень, вирішення нестандартних ситуацій, моделювання різних соціальних ролей, розвиток критичного мислення: формулювання знанневих, уточнювальних, практичних, інтерпретаційних, оціночних, творчих запитань				
7	Міжпредметні зв'язки	Громадянська, соціальна та здоров'язбережувальна, мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі				
8	Ключові компетентності	Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність				
9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (зазначити джерела)	1) Корисні підказки. Як зрозуміти іншого https://www.youtube.com/watch?v=iovMqYW4iIU 2) Корисні підказки. Якщо ти скоїв поганий вчинок https://www.youtube.com/watch?v=213jhdgAF1s 3) Корисні підказки. Дружба https://www.youtube.com/watch?v=au6zMAyHHmc 4) Корисні підказки. Один день дорослого життя https://www.youtube.com/watch?v=lqOGRtpq3ow 5) Дітям про толерантність. Мультирок. https://www.youtube.com/watch?v=muwJx76xhMg 6) Міжнародний День Толерантності https://www.youtube.com/watch?v=DKWHP_41uRY				
1.		2. 	3. 	4. 	5. 	6.

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

10	Матеріали та обладнання	«Ромашка запитань», фліпчартний папір, 4–5 ілюстрацій/фотокарток з ознаками етикету, толерантності, гуманності, правильної/неправильної поведінки, аркуші із шаблоном «Дерева рішень», стікери-зірочки.
----	-------------------------	---

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	1. Прийом «Ромашка запитань»	1. Формулюють запитання до нової теми, шукають на них відповіді, використовуючи матеріал підручника або інші джерела інформації. Питання: знаннєві (прості) «Як потрібно поводитись в класі?». Уточнювальні (на розуміння) «Тобто ти кажеш, що...?». Практичні «Що можна зробити з...?». Інтерпретаційні (синтезуючі) «Чому?». Оціночні «Чому щось добре, а щось – погано?». Творчі «Що б змінилося...?»
2	Основна	1. Робота з таблицею. 2. Перегляд відео «Корисні підказки». 3. Розв’язання прогностичних задач. 4. Метод «Картинна галерея». На дошці 4–5 ілюстрацій/фотокарток з ознаками етикету, толерантності, гуманності, правильної/неправильної поведінки. Назвати поняття, схарактеризувати його. 5. Гра «Хочу, можу».	1. Заповнюють таблицю на дошці: риси, що допомагають дружити/риси, які заважають дружити. 2. Переглядають відео про дружбу, пригадують прислів’я, пісні про дружбу. 3. Розв’язують прогностичні задачі. «Щоб знайти друзів, треба ...», «Щоб розв’язати конфлікт між друзями мирним шляхом, потрібно...», «Що може зруйнувати довіру між друзями?», «Чи є друзі в тих, хто ображає інших?». 4. Об’єднавшись у групи, учні через визначений час називають ознаки цих понять, характеризують їх. 5. По черзі продовжують речення: «Хочу, можу».
3	Підсумкова	1. Притча про цвяхи 	1. Слухають притчу. Обговорюють.
		2. Метод «Дерево рішень». 3. Рефлексія «Святковий салют»	2. Працюють у групах. Кожна група отримує аркуш із шаблоном «Дерева рішень» (с. 43) та описом ситуації, яку потрібно вирішити. 3. На наліпках пишуть, чи здійснилися очікування від уроку
4	Домашнє завдання	Виконання завдань 6, 7 у зошиті	

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКІВ 53–54 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)

УРОКІВ 96–97 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Як запобігти небезпечним ситуаціям
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Людина. Людина серед людей. Людина в суспільстві
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Безпека. Здоров'я. Я пізнаю природу
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
4	Навчальна діяльність	Формування правил поведінки під час самостійного перебування вдома; пам'ятки, як діяти в різних проблемних ситуаціях; обговорення дискусійного питання
5	Мета уроку	Сформувати в учнів поняття про безпеку та різні види небезпек; дати уявлення про принципи безпечної життєдіяльності. Розвивати логічне мислення учнів. Виховувати відповідальність, зосередженість, обачливість та поміркованість дій
6	Завдання уроку	Моделювання різних соціальних ролей. Розв'язання прогностичних задач. Складання пам'ятки «Кроки прийняття рішень». Моделювання способів уникнення нещасного випадку у школі, вдома. Рольова гра «Сам удома». Кооперативна робота для вирішення практико-орієнтованих завдань
7	Міжпредметні зв'язки	Соціальна та здоров'язбережувальна, мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі
8	Ключові компетентності	<i>Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність</i>
9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (зазначити джерела)	1) Корисні підказки. Безпечний двір https://www.youtube.com/watch?v=Dh_8PNxAjuo 2) Безпека дитини у побуті https://www.youtube.com/watch?v=IBfoPFV2yL0 3) Безпечна поведінка в побутових умовах https://www.youtube.com/watch?v=hsn5c-JlCqY 4) 9 відео для дітей про безпеку https://ns-plus.com.ua/2018/08/10/9-video-dlya-ditej-pro-bezpeku/ 5) Вчимо служби допомоги. Мультитики для дітей українською мовою. «Швидка допомога» та пожежна машина https://www.youtube.com/watch?v=jgeV1M07WdE
1. 2. 3. 4. 5. 		
10	Матеріали та обладнання	Таблиця з номерами екстрених служб, зображення захисного спорядження та відповідних ситуацій, де його використовують, відеоряд або презентація з небезпечними ситуаціями, вчинками

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	1. Метод «Інтерв'ю». 2. Рольова гра «Сам удома»	1. Висловлюються щодо питань: «Я думаю, що безпека – це ...», «Я вважаю, що небезпека – це ...». 2. Пригадують сюжет фільму «Сам удома», аналізують поведінку персонажів фільму. Розігрують сценки можливих варіантів перебування вдома без дорослих. Складають правила поведінки
2	Основна	1. Метод «Коло ідей» Обговорення питання «Як уберегтися від нещасних випадків під час катання на велосипеді, роликах або скейтборді». 2. Бесіда про екстрені служби. 3. Робота в зошиті. 4. Гра «Знайди відповідність». 5. Розв'язання прогностичних задач «До яких наслідків можуть призвести небезпечні ситуації (вчинки)»	1. Працюють у групах. Після того як вичерпався час на обговорення, кожна група представляє один аспект з обговорюваного питання. Самостійне виконання завдання 5 у зошиті. 2. Повторюють номери телефонів екстрених служб, аналізують ситуації, зображені на малюнках в підручнику на с. 135–136. До яких наслідків можуть призвести ці ситуації? До яких служб звертатись по допомогу? 3. Виконують завдання 2 у зошиті. 4. Знаходять відповідність між зображеннями захисного спорядження та відповідних ситуацій його використання. 5. Переглядають відеоряд або презентацію з небезпечними ситуаціями. Називають наслідки, до яких вони можуть призвести, і пропонують свої моделі поведінки.
3	Підсумкова	1. Складання пам'ятки «Кроки прийняття рішень». 2. Рефлексія	1. Працюють у групах. Кожна група складає пам'ятку (кроки прийняття рішень у разі виникнення пожежі в будинку/школі; якщо ви загубилися; якщо до вас у двері постукає незнайомиць/незнайомка). 2. Розмірковують, яких умінь вони набули під час ознайомлення з темою. Чого навчилися? На які ще запитання з безпеки хотіли б знати відповіді?
4	Домашнє завдання	Робота в зошиті (завдання 1, 3).	

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКІВ 55–56 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)

УРОКІВ 98–99 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Безпека на дорозі
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Людина. Людина серед людей. Людина в суспільстві
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Безпека. Я людина. Я пізнаю природу
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Див. навчальну програму або КТП до підручника
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Див. навчальну програму або КТП до підручника

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

4	Навчальна діяльність	Застосування методів «Асоціативний куц», «Фішбоун», повторення правил дорожнього руху
5	Мета уроку	Розглянути правила дорожнього руху для пішоходів у місці проживання, у районі школи, наслідки їх порушення, знаки дорожнього руху для пішоходів; розвивати знання учнів про правила поведінки у разі ДТП як свідка або учасника; правила надання першої допомоги у разі ДТП
6	Завдання уроку	Використання власного досвіду учнів щодо асоціацій, пов'язаних з поняттям «безпека на дорозі», встановлення причинно-наслідкових зв'язків, спостереження, дослідження, вправлення, моделювання та аналіз ситуацій, що можуть статися на дорозі
7	Міжпредметні зв'язки	Соціальна та здоров'язбережувальна, мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі
8	Ключові компетентності	<i>Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність</i>
9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (зазначити джерела)	1) Онлайн-урок з безпеки дорожнього руху. Частина I https://www.youtube.com/watch?v=U2BKjzjmSg8 2) Соціальний ролик про правила дорожнього руху https://www.youtube.com/watch?v=obslxohZnaM 3) Безпека на дорозі – безпека життя https://www.youtube.com/watch?v=_Q3cDz-0yAA 4) Правила поведінки на дорозі https://www.youtube.com/watch?v=_8oEHhru5FY
1. 2. 3. 4. 		
10	Матеріали та обладнання	Зображення схеми «Фішбоун», набір карток із дорожніми знаками, сигнальні картки кольорів світлофора

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	1. Метод «Асоціативний куц». 2. Метод «Фішбоун»	1. Записують асоціації, пов'язані з поняттям «безпека на дорозі». 2. Отримують зображення схеми «Фішбоун». Проблема: аварія на дорозі (записують причини, наслідки, висновок)
2	Основна	1. Перегляд відеоролика. 2. Рольова гра «Я пасажир». 3. Практична робота (спостереження, дослідження). 4. Моделювання та аналіз ситуацій, що можуть статися на дорозі.	1. Відповідають на питання: «Чому потрібно дотримуватися правил дорожнього руху?», «Які правила дорожнього руху ви знаєте?», «Для чого призначено тротуар і проїзну частину дороги?» 2. Грають у гру «Я пасажир», обговорюють різні ситуації. 3. Працюють у групах. Кожна група отримує набір карток із дорожніми знаками. Завдання: розділити їх на дві групи: знаки для пішоходів, для водіїв. 4. Розглядають малюнки на с. 143 підручника. Обговорюють

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

		5. Робота в зошиті (завдання 1, 3, 4, 5)	5. Виконують завдання 1, 3, 4, 5 у зошиті
3	Підсумкова	1. Гра «Світлофор». 2. Рефлексія «Метод «ПМЦ»». Записати свої враження від уроку в таблицю.	1. В учнів – сигнальні картки кольорів світлофора. Учитель зачитує підготовлені твердження. Учні, залежно від того, погоджуються, не погоджуються чи сумніваються у відповіді, піднімають картку відповідного кольору. 2. Заповнюють таблицю: «плюс» – записують усе, що сподобалося на уроці: інформацію і форми роботи, які викликали позитивні емоції, усе, що було корисним; «мінус» – записують усе, що не сподобалося, наприклад, здалося нудним, викликало неприйняття, залишилося незрозумілим; «цікаво» – записують усе, що зацікавило, наприклад, факти, про які дізналися, запитання, що з'явилися, роздуми тощо.
4	Домашнє завдання	Виконання завдання 2 в робочому зошиті	

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКУ 57 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)

УРОКУ 100 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Що таке правопорушення
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Людина в суспільстві
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Здоров'я. Добробут. Я – людина. Моя шкільна та місцева громади
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
4	Навчальна діяльність	Ознайомлення з правовими ситуаціями, визначення правильних шляхів їх розв'язку, аналіз художнього твору
5	Мета уроку	Ознайомити учнів з поняттями «право», «правопорушення», «провина». Розкрити поняття відповідальності. Вчити свідомо оцінювати людські вчинки. Розвивати мислення, вміння аналізувати, порівнювати, розрізняти погані вчинки та їх наслідки. Виховувати правдивість, взаємодопомогу, бажання дотримуватися норм моральної поведінки, повагу до конституційних прав і обов'язків кожного громадянина
6	Завдання уроку	Дослідження значень слів «протиправний», «правопорушення», «злочин», «відповідальність». Виконання групової роботи «Вибір можливих наслідків дій». Розв'язання прогностичних задач «Що буде, якщо...», розвиток стратегій критичного мислення: «Знаю/Хочу дізнатись/Дізнався», «Мереживо думок», «Фішбоун», «Дерево рішень»
7	Міжпредметні зв'язки	Соціальна та здоров'язбережувальна, мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

8	Ключові компетентності	Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність
9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (зазначити джерела)	1) Корисні підказки. Якщо ти скоїв поганий вчинок https://www.youtube.com/watch?v=213jhdgAF1s&t=9s 2) Правопорушення https://www.youtube.com/watch?v=8YKQpJx6fMo 3) Кримінальна відповідальність неповнолітніх. Про суд https://www.youtube.com/watch?v=50Mjx1g0uhk 4) Я у світі 4 клас. Відповідальність неповнолітніх за скоєння правопорушень https://www.youtube.com/watch?v=rdJ5czXu-YQ
1. 2. 3. 4. 		
10	Матеріали та обладнання	Конституція України, схеми «Фішбоун», «Дерево рішень», картки із зображеннями ситуацій та можливих їх наслідків, кубики LEGO.

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	1. Заповнення таблиці «Знаю/Хочу дізнатись/Дізнався». 2. Робота з юридичним словником. 3. Робота в групах «Вибір можливих наслідків дій».	1. Заповнюють таблицю «Права та обов'язки дітей». 2. Пояснюють значення термінів «протиправний», «злочин», «відповідальність», «правопорушення». 3. Групи отримують картки із зображеннями ситуацій і можливих наслідків. Поєднують певну ситуацію з наслідком. Пропонують, як потрібно було діяти, щоб не виникало неправомірних наслідків
2	Основна	1. Які прислів'я суголосні з темою уроку? 2. Метод «Мереживо думок». 3. Перегляд відео «Корисні підказки. Якщо ти скоїв поганий вчинок». 4. Прийом «Фішбоун». Перегляд відео «Правопорушення»	1. Прочитавши всі прислів'я, обирають, які розкривають зміст уроку: * Чого не доглянеш – за те й відповіси. * Відповідай за те, що сам звершив. * Закон – не паркан, через нього не перелізеш. * На злодієві шапка горить. * За праве діло стій сміло. * За чужим погонишся, своє загубиш. * Не той правий, хто сильніший, а той – хто чесніший. * Без дозволу взяв, нікому не сказав – це означає, що вкрав. * Який гріх, така і розправа. 2. Ознайомлюються з правовими ситуаціями і відповідають на запитання. 3. Переглянувши відео, розподіляють приклади на погані вчинки та правопорушення. 4. Працюють у групах. За конкретною ситуацією заповнити схему: причини, наслідки та висновки.

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

		5. Читання оповідання В. Сухомлинського «Хлопці розважаються».	5. Слухають оповідання, складають «Дерево рішень».
		6. Робота з підручником.	6. Читають текст підручника, знаходять відповіді для виконання завдання в зошитах.
		7. Групова робота «Вибір можливих наслідків дій».	7. Кожна група виконує завдання 3 в зошиті.
3	Підсумкова	1. Гра «Що потрібно робити, щоб...?» 2. Рефлексія	1. Закінчують твердження вчителя. 2. За допомогою кубиків LEGO складають «рефлексивну діаграму»
4	Домашнє завдання	Знайти медіатекст про правопорушення неповнолітніх і прочитати його з маркуванням	

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

УРОКУ 58 (за ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко)

УРОКУ 104 (за ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна)

1	Тема уроку	Як людина змінює світ
Змістові лінії, які будуть реалізовуватися		
2	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	Людина і світ. Людина і природа. Природа
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	Я людина. Моя шкільна та місцева громади. Я у рукотворному світі. Я пізнаю природу. Моя культурна спадщина
Очікувані результати та індекс очікуваного результату:		
3	За ТОП, розробленою під кер. О.Я. Савченко	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
	За ТОП, розробленою під кер. Р.Б. Шияна	<i>Див. навчальну програму або КТП до підручника</i>
4	Навчальна діяльність	Ознайомлення з винаходами людства в різних галузях, складання «портрета» винахідника, застосування методу «Займи позицію»
5	Мета уроку	Учити спостерігати за об'єктами навколишнього світу, робити висновки та узагальнення за результатами власних спостережень, вчити дослідницької діяльності, ознайомити з можливими способами розвивати в собі винахідника, навчати висловлювати свою думку, уважно слухати співрозмовника під час спілкування, взаємодіяти з однокласниками; виховувати працелюбність і допитливість
6	Завдання уроку	Організація обговорення чи дискусії зі спірного питання, яке надасть можливість висловитися кожному, продемонструвати різні думки з теми, обґрунтувати обрану позицію, дотримуватися її. Виконання творчих завдань на основі прикладів з природи, конструювання з LEGO, стимулювання оцінювальної діяльності учнів у процесі сприйняття та обдумування інформації під час читання (розставляючи позначки в тексті, учень не лише сприймає прочитане, а й оцінює власне розуміння тексту за критеріями, які пропонує вчитель. Позначки стають маркерами критичного ставлення учнів до інформації). Використання стратегії вимагає від учня бути вдумливим та зосередженим під час читання. Особливо цінним є те, що учень виокремлює незрозумілу інформацію, яка потребує додаткових ресурсів для розуміння

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ!

Продовження таблиці

7	Міжпредметні зв'язки	Громадянська, соціальна та здоров'язбережувальна, мовно-літературна, технологічна, математична освітні галузі
8	Ключові компетентності	Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність
9	Види використаних ІКТ, інтернет-ресурси (зазначити джерела)	1) Твоє Майбутнє-1. Найкращі винаходи людства https://www.youtube.com/watch?v=oSebjndeGN4 2) Винаходи. Цікаві факти. Навчальне відео для дітей українською https://www.youtube.com/watch?v=xDnT0roIfuc 3) Дитячі винаходи, які стали відомими на увесь світ https://www.youtube.com/watch?v=lmbLdXauwP4 4) 10 винаходів українців, які змінили світ https://www.youtube.com/watch?v=Pb4noGc8y0w
1. 2. 3. 4. 		
	Матеріали та обладнання	Конверти з картками, LEGO, тексти про цікаві винаходи людства

СТРУКТУРА І ХІД УРОКУ

№	Частини уроку	Діяльність учителя	Діяльність учнів
1	Вступна	1. Гра «Знайди пару». 2. Метод «Мозковий штурм». 3. Метод «Асоціативний куц». 4. Творче завдання «Портрет винахідника»	1. Отримавши конверти з картками, за визначений час складають асоціативні пари (птич-літак). 2. Називають найперші винаходи давніх людей. 3. Складають асоціативний куц до слова «винахідник». 4. Описують, які якості притаманні винахіднику (риси характеру, освіта, захоплення), хто ним може стати
2	Основна	1. Гра «Конструктор-винахідник». 2. Метод «Читання з позначками». 3. Перегляд відео про відомі винаходи українців. 4. Робота з підручником. 5. Робота в зошиті	1. Групова робота: учні складають конструкції з LEGO. Кожна група презентує свій винахід: назва, де/як використовувати, актуальність, значення. 2. У групах читають тексти про цікаві винаходи людства, умовними позначками розмічають прочитане: «V» – я знав/-ла це; «-» – це суперечить тому, що я знаю; «+» – я не знав/-ла цього (нова інформація); «?» – у мене з'явилося запитання стосовно цієї інформації («Я хочу про це запитати»); 3. Переглядають відео. 4. Виконують завдання на с. 150 підручника. 5. Виконують завдання 2, 3 в зошиті
3	Підсумкова	1. Метод «Займи позицію». 2. Рефлексія «Наплічник»	1. Об'єднуються у дві групи: перша підтримує позицію, що винаходи слугують у добрих цілях людству та цивілізації, друга група – що є винаходи, які загрожують людству та цивілізації. 2. Висловлюють свої враження від уроку: те, що найбільше вразило, запам'яталось, зацікавило, умовно «складають у наплічник». Обґрунтовують свою думку.
4	Домашнє завдання	Написати есе «День без мобільного телефона».	